

ME

N3(12) 2009

SACRED RAIN CD I got!! ME AND MY MONKEY
 BOOTS CD by ME AND MY MONKEY Sgan

TRANSFORMATION
Exposed what you see

ԼՈՒՆԱՅԻՆ ԺԱՅՐԱՓԵՃԱՅԻՆ

A green, textured, circular object, possibly a piece of fabric or a small bag, with the words "HOMO GEORGICUS" repeated in white capital letters. The text is arranged in a circular pattern around the object.

HOMOGEORGICUS

spec - gam o Sveba special edition

ჟურნალ “მეს” სამი წელი შეუსრულდა. სანყის ეტაპზე, ლგბტ ჯგუფის სამოქალაქო აქტივობის გაძლიერებასა და თვითშეფასების ამაღლებასთან ერთად, ჟურნალის გამოცემის ერთ-ერთი მთავარი მიზანი ლგბტ ადამიანების შესახებ მედიით გავრცელებული ნეგატიური სტერეოტიპების დაძლევა და ქვეყანაში არსებული ჰომოფობიისადმი საზოგადოების ყურადღების მიპყრობა იყო.

ამ თვალსაზრისით, ქართულენოვან მედიაში, ბოლო სამი წლის განმავლობაში მნიშვნელოვანი ცვლილებები მოხდა. ნეიტრალურ შეფასებათა კლების ხარჯზე, რომელიც ძირითადად უცხოური პრესიდან გადმოგვქდილ მასალებს უკავშირდებოდა, გაიზარდა როგორც პოზიტიური, ისე ნეგატიური შეფასებების რიცხვი. ჯგუფის ხილვადობისა და აქტიურობის ზრდასთან ერთად, შეფასებათა ამგვარი გადანაწილება, გარკვეულწილად, ქვეყანაში არსებული სოციალურ-პოლიტიკური კრიზისითაც აიხსნება, როცა საბჭოურ მემკვიდრეობასთან და “ტრადიციულ” ფასეულობებთან დაბრუნების მცდელობის ფონზე საზოგადოებაში არსებული ღირებულებათა და ფასეულობათა პოლარიზაციის პროცესი განსაკუთრებით მძაფრდება.

მედიისათვის აქტუალური გახდა ჰომოფობიის, როგორც სოციალური პრობლემის თემაც. ჰომოფობიის კრიტიკა, როგორც ქსენოფობიის ერთ-ერთი ფორმისა, ხაზს უსვამს ამ პრობლემის აქტუალობასა და მასთან ბრძოლის მნიშვნელობასაც. ჯერ კიდევ სამი წლის წინ, პოლიტიკოსთა საჯარო ჰომოფობიური გამოვლინებები მხოლოდ ლგბტ აქტივისტებისა და ადამიანის უფლებათა დამცველი ორგანიზაციების წარმომადგენელთა მცირე ჯგუფის პროტესტის საგანი იყო. დღეს, თანამოაზრეთა და მხარდამჭერთა რიცხვის ზრდის ფონზე, საჯარო მოხელეებისა და ცალკეული პოლიტიკოსის “გულწრფელად” ჰომოფობიურ აღსარებებს მყისიერი შეფასებები მოჰყვება ხოლმე მედია საშუალებებში.

მიუხედავად ამ მნიშვნელოვანი ცვლილებებისა, ჟურნალი “მე” დღემდე რჩება ერთადერთ გამოცემად, რომელიც მთლიანად ლგბტ თემატიკას ეთმობა. გასული წლიდან, ჰინრიხ ბოლის ფონდის მხარდაჭერით, ჟურნალი ორენოვანი გახდა, გამრავალფეროვნდა თემატიკა, გაიზარდა ტირაჟიც, რამაც, თავის მხრივ, გააფართოვა მკითხველთა აუდიტორია. ეს ცვლილებები ახალი ამოცანების წინაშე გვაყენებს როგორც ჟურნალის გამომცემლებს, ისე მის ავტორებს. საიუბილეო ნომერი თემატურად წინას გაგრძელება და დეპათოლოგიზაციისა და დეკრიმინალიზაციის თემას ეხმარება.

სპეციალურად ჟურნალის საიუბილეო, მე-12 ნომრისათვის, ჯგუფმა “Me and My Monkey” შექმნა ტრეკი, რომელიც პრეზენტაციაზე მონეულ სტუმრებს დაურიგდებათ.

“Me” Magazine is three years old. In the beginning, our main aims were elevating the self esteem of members of the LGBT community and increasing the level of their social activism, as well as combating the prevailing negative stereotypes about LGBT people in society and drawing the public's attention to the problem of homophobia.

In this respect, there have been significant changes in the Georgian-language media over the past three years. Neutral, factual materials, mostly republished locally from foreign sources, have appeared less often while the number of both positive and negative commentaries has increased.

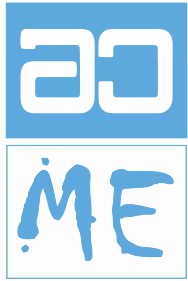
This can be explained to a certain extent by the increasingly sharp polarization in society over values and principles, which in turn is due both to the increased visibility and activism of the LGBT community and the existing social-political crisis in the country in which certain forces are calling for a return to the Soviet legacy and “traditional” values.

With increasing frequency, homophobia is discussed in the media as a social problem. The appearance of criticism of homophobia as a form of xenophobia underscores the significance of this problem and the importance of combating it.

Three years ago, only a small number of LGBT activists and human rights organizations would protest when politicians publicly made homophobic remarks. Now, the number of supporters and sympathizers has increased and, consequently, “sincere” confessions of homophobia by public officials or individual politicians are swiftly given appropriate assessments in the media.

Despite these significant changes, “Me” Magazine remains the only publication in Georgia completely devoted to LGBT themes. With assistance from the Heinrich Boell Foundation, last year “Me” became bilingual and began covering a broader range of topics, more copies are printed as well, broadening our magazine's audience. Such changes bring new challenges for both the publishers and the authors of the magazine. This issue of the magazine follows up on previous one with topics on depathologization and decriminalization.

Enclosed, readers will find special track devoted to the 12th edition of “Me” by the local group “Me and My Monkey”.

vis i t e b i

დანიის სამეფოს დედაქალაქში გამართულ “აუთ-გეიმებს” ფონდის წარმომადგენელიც დაეს-წრო. პროგრამით გათვალისწინებულ ოფიციალურ აღლუმზე საქართველო პირველად წარსდგა სხვა ქვეყნების დელეგაციებთან ერთად. ფონდის წარ-მომადგენელი სპეციალური მოხსენებით გამოვიდა სემინარზე, რომელიც სამხრეთ კავკასიაში ლგბტ უფლებების დაცვას მიეძღვნა. აუთგეიმების დასას-რულს, კოპენჰაგენის “პრაიდ ქალაქში” კიდევ ერთი პრეზენტაცია გაკეთდა საქართველოზე. პრეზენტა-ცია აღმოსავლეთ ევროპაში ლგბტ უფლებების დაც-ვას ეხებოდა.

სომხური ლესბოსური ბლოგის “ქვიერინგ ერევა-ნის” 5 წარმომადგენელი თბილისს ესტუმრა. მათ ფონდის ქალთა საინიციატივო ჯგუფთან თანამშ-რომლობის სურვილი გამოთქვეს. არტისტები ფონ-დის “ქალთა კლუბის” რამდენიმე წარმომადგენელს შეხვდნენ და თანამშრომლობის გეგმები დასახეს, როგორც არტ ინიციატივების, ისე სამხრეთ კავკა-სიის ლესბოსელ და ბისექსუალ ქალთა პირველი სა-მუშაო შეხვედრის თაობაზე.

Jurna l i s saer TaSo r i s o a R i a r e b a

კოპენჰაგენის “აუთგეიმების” დახურვის ცერემო-ნიაზე სასარგებლო პრაქტიკების კატალოგის პრეზენტაცია შედგა. კატალოგში შესულ სხვა 20 წარმატებულ პრაქტიკასთან ერთად ჩვენი ჟურნა-ლიც მოხვდა. ჟურნალი “მე” ერთადერთი ლგბტ მე-დია საშუალებაა, რომელიც ამ კატალოგში შევიდა.

axa l i ombudsmen i s a r C e v a

სახლხო დამცველის ვაკანტურ თანამდებობაზე სორი კანდიდატი დასახელდა — საპარლამენტო უმცირესობის კანდიდატი დიმიტრი ლორთქიფანიძე და მმართველი პარტიის მიერ წარდგენილი გიორ-გი ტულუში. საქართველოს ახალგაზრდა იურისტ-თა ასოციაციამ და ფონდმა “ღია საზოგადოება საქართველომ” ომბუდსმენობის კანდიდატებთან სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებთან შეხვედრას უმასპინძლეს. შეხვედრაზე ორივე კან-დიდატს ჰკითხეს ლგბტ ადამიანების მიმართ დის-

Visits

A n Inclusive Foundation representative at- tended this year’s Outgames in Copenhagen, the capital of the Kingdom of Denmark. Georgia was represented for the first time at the Parade of Nations that kicked off the events. Inclusive’s representative also presented a report on the pro- tection of LGBT rights in the South Caucasus at a seminar on the sidelines of the event. Towards the end of the games, another presentation pertaining to Georgia was held at Copenhagen’s Pride Square. That presentation dealt with LGBT rights in Eastern Europe.

F ive writers for the Armenian lesbian blog “Queering Yerevan” visited Tbilisi. They ex- pressed the desire to cooperate with Inclusive’s women’s initiative group. The artists met several representatives of Inclusive’s Women’s Club and elaborated cooperation plans within the frame- work of both art initiatives and the first ever work- ing meeting of lesbian and bisexual women in the South Caucasus.

International recognition for “Me” magazine

A t the closing ceremony of the Outgames, the “Copenhagen Catalogue of Good Practices” was presented. Our magazine was listed alongside 20 other initiatives named “good practices” for the advancement of the LGBT rights movement. “Me” got special mention as an only LGBT press entry.

New ombudsman appointed

I n late July, two candidates were nominated for the post of Georgia’s public defender, which is to be vacated in September. The ruling National Movement party’s parliamentary faction chose Giorgi Tughushi, while the parliamentary minority put forward the candidacy of MP Dimitri Lortkipan- idze, who is currently the deputy chairman of the parliamentary human rights and civil integration committee. The two candidates both fielded ques- tions from civil society representatives at a meet-

კრიმინაციის შესახებ, კითხვის ავტორმა ორი რადიკალურად განსხვავებული პასუხი მიიღო. გიორგი ტულუშმა აღნიშნა, რომ მისთვის სექსუალური ორიენტაციის ნიადაგზე დისკრიმინაცია მიუღებელია. მისმა კონკურენტმა, ლორთქიფანიძემ კი განაცხადა, რომ ჰომოსექსუალობა კანონით დასჯადი ქმედება უნდა იყოს, ვინაიდან ეს ცოდვაა და სჯულის კანონით მკაცრად ისჯება. პარლამენტმა ომბუდსმენად გიორგი ტულუში დაამტკიცა, თუმცა, ლორთქიფანიძის განცხადებაზე ადეკვატური გამოხმაურება მის კოლეგებს არ გაუკეთებიათ. ძველი და ახალი ომბუდსმენების გამოხმაურებას დიმიტრი ლორთქიფანიძის განცხადებასთან დაკავშირებით ჟურნალის წინამდებარე ნომერში გაცნობით.

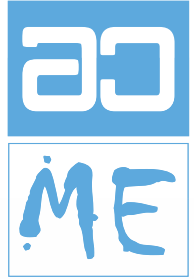
samoqa l aqo protest i da sazogadoebrivi arxis director is ar Cevnebi

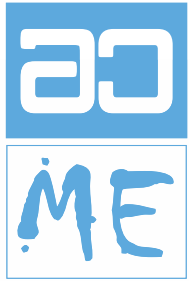
საქართველოს საზოგადოებრივი მაუწყებლის გადადგომის შემდეგ დანიშნულ კონკურსში მონაწილეობის სურვილი მისმა ყოფილმა მოადგილემ, გია ჭანტურიამაც განაცხადა. ჭანტურია ჩვენი ჟურნალის მკითხველს ჰომოფობიური და სექსისტური კომენტარებით დაამახსოვრდა. ფონდის წარმომადგენლებმა სამოქალაქო საზოგადოების სხვა წარმომადგენლებთან ერთად ტელევიზიის შენობის წინ საპროტესტო აქცია გამართეს თანამდებობაზე შერჩევის პროცედურის გამჭვირვალების მოთხოვნით. მაუწყებლის სამეურვეო საბჭომ რიგი მოთხოვნებისა გაითვალისწინა. პირველი შესარჩევი ტური და გასაუბრების შემდეგ სატელევიზიო დებატები პირდაპირი ეთერით აჩვენა. საბჭომ მეორე ტურში გასულ კანდიდატებთან გასაუბრების პირდაპირ ეთერში გამეგება მიზანშეუწონლად მიიჩნია. კენჭისყრის შედეგად საბჭოს 8 წევრიდან 5-მა ჭანტურიას კანდიდატურას დაუჭირა მხარი. ეს ხმათა მინიმალური რაოდენობაა, რომელმაც ჭანტურიას ამ თანამდებობაზე დანიშვნა განაპირობა. ჩვენს მკითხველს შევახსენებთ, რომ სამეურვეო საბჭომ არ უპასუხა ჭანტურიას მიმართ როგორც ფონდის, სხვა ორგანიზაციებისა და შედეგის საელჩოს მიერ გამოთქმულ პრეტენზიებს.

ing organized by the Georgian Young Lawyers' Association and the Open Society Georgia Foundation on 30 July. When asked about discrimination against LGBT people, the two candidates gave radically different answers. Tughushi said that discrimination on the basis of sexual orientation was unacceptable while his rival, Lortkipanidze, said homosexuality should be "punishable by law" since it is a sin and is forbidden by the Christian religion. The parliament selected Tughushi as the new ombudsman, though MPs did not give an adequate assessment to Lortkipanidze's statement. Comments by Tughushi and the current ombudsman, Sozar Subari, in regard to Lortkipanidze's remark are featured in this edition of the magazine.

Civil protest and selection of new Public Broadcaster chief

Following the resignation of Levan Qubaneishvili from the post of director-general of the Public Broadcaster in July, his former deputy, Giorgi Chanturia, entered the competition to replace him. Our readers will remember Chanturia for his past homophobic and sexist comments. Inclusive joined other civil society groups in staging a protest rally outside the headquarters of the broadcaster to demand greater transparency in the selection procedure. The broadcaster's board of supervisors approved some of the demands voiced and agreed to broadcast a debate between the three shortlisted candidates live on Channel 1. In the final vote, five of the board's eight members supported Chanturia's candidacy. This was the minimum number of votes required. Let us remind our readers that the Public Broadcaster's board has not responded to a list of grievances about Chanturia presented by the Inclusive Foundation, together with other organizations and the Swedish embassy in Georgia.

praidi

ამსტერდამში მორიგი “გეი პრაიდი” გაიმართა, რომელსაც ფონდის წარმომადგენელიც დაესწრო. ამსტერდამის არხებზე გამართულ პრაიდში მონაწილეთა და მაცურებელთა სარეკორდო მაჩვენებელი დაფიქსირდა (100-მდე გემი და 560 000 მაცურებელი), რითაც ის ნიდერლანდების დედოფლის დღის შემდეგ სიდიდით მეორე ნაციონალურ მოვლენად იქცა. პრაიდის პროგრამაში იყო ფოტონამუშევრების გამოფენა სახელწოდებით “ჰომო-საპიენს”, სადაც მონაწილეობას იღებდა თამარა მაკგრეგორი, მხატვარი, რომელთანაც ინტერვიუ ჟურნალის მე-7 ნომერში შევთავაზეთ ჩვენს მკითხველს. ამ ვიზიტების შესახებ დანვრილებით ინფორმაციას წინამდებარე ნომრის რეპორტაჟის რუბრიკაში გაცნობით.

l i t v a

ლიტვის ლგბტ ორგანიზაციამ ელ-ჯი-ელმა განცხადება გაავრცელა დაგეგმილი ჰომოფობიური საკანონმდებლო ცვლილებების შესახებ. ლიტვის პარლამენტის (სეიმა) იურიდიულ საკითხთა კომიტეტში სისხლის სამართლისა და ადმინისტრაციულ კოდექსში ცვლილებების შეტანის კანონპროექტი იქნა წარდგენილი, რომლის დამტკიცების შემთხვევაშიც ჰომოსექსუალური ურთიერთობების შესახებ პოზიტიური ინფორმაციის გავრცელება, როგორც კერძო, ისე იურიდიული პირის მიერ დასჯადი გახდება. გარდა ამისა ადმინისტრაციული ზომა დაწესდება ამ ქმედებების დამფინანსებლების მიმართ, რაც 1-დან 5000-ლიტამდე ჯარიმით განისაზღვრება. ამ მოვლენას გამოეხმაურა ფონდი ინკლუზივი, რომელმაც ლიტვის თანაბარი შესაძლებლობების ომბუდსმენისაგან მიიღო პასუხი იმის თაობაზე, რომ ისინი, როგორც ევროპის მასშტაბით თანასწორობის საკითხებზე მომუშავე ორგანიზაციები, აპროტესტებენ ამ ცვლილებებს. ევროპარლამენტის გეი და ლესბოსურმა ინტეგრირებულმა ჯგუფმა, ილგა ევროპასთან ერთად კომიტეტის თავმჯდომარეს საპროტესტო წერილი გაუგზავნა.

biznesi da Tanaswo r o b a

კოპენჰაგენის “აუთგეიმების” მსვლელობისას კიდევ ერთი დოკუმენტი გამოქვეყნდა, რომელიც კომერციულ ორგანიზაციათა შორის ლგბტ ადამიანებისათვის თანასწორობის ინდექსს ეხება. სიის სათავეში ისეთი კომპანიები მოექცნენ, როგორებიცაა: BT Group, Cisco

Pride

A representative of the Inclusive Foundation attended this year's Amsterdam Gay Pride. The Canal Pride portion of the festivities was the largest in history, with around 100 boats taking part and a record 560,000 spectators looking on. Pride has become the second largest national event in Netherlands this year, after the Queen's Day. A photo exhibition entitled “Homo Sapiens” was held alongside the festivities; it included works by artist Tamara McGregor, who was interviewed in the seventh issue of “Me”. Further information about this, as well as Inclusive's visit to the Outgames, can be found in the “Reportage” section of this issue.

Lithuania

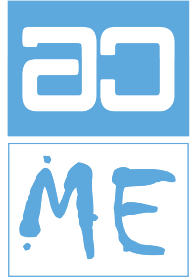
The Lithuanian LGBT organization LGL has issued a statement condemning proposed homophobic legislative amendments under discussion in parliament. Amendments to the Lithuanian criminal and administrative codes have been submitted to the legal affairs committee of the Lithuanian parliament (Seima) which, if passed, would make promotion of homosexual relations a punishable offence for both individuals and legal entities. The changes further envisage administrative fines of 1-5000 litas for financing such activities. The Inclusive Foundation has responded to the proposed move and received a response from Lithuania's equal opportunities ombudsperson, who said that her office and a number of equal rights organizations across Europe were protesting the amendments. The European Parliament's gay and lesbian intergroup, together with ILGA Europe, sent a note of protest to the committee's chairman.

Equality in business

Another document published during the Copenhagen Outgames listed corporations that supported equal rights for gay and lesbian employees. The list was headed by such companies as BT Group, Cisco Systems, Dow Chemical, IBM, Intel, KPMG, Kraft Foods, Merck, Novartis, Phillips, SAP, TNT and UBS. These companies' participation in

Systems, The Dow Chemical Company, IBM, ING, Intel, KPMG, Kraft Food, Merck, Novartis, Philips, SAP, TNT da UBS. ამ კომპანიების მსოფლიო ბიზნესში მონაწილეობის კრებითი წილი ანგარიშგასაწევია. ისინი აერთიანებენ 1,7 მილიონ თანამშრომელს მსოფლიოს ორასზე მეტ ქვეყანაში და მათი გაყიდვების ოდენობა წელიწადში 800 მილიარდ აშშ დოლარს აღემატება.

global business is significant, as they employ 1.7m people in over 200 countries across the world and have combined annual total sales of more than 800bn dollars.

niu de l i s u m a R l e s i s a s a m a r T l o :
s r u l w l o v a n T a S o r i s e r T s q e s i a n i n e b a y o f l o b i T i
k a v S i r e b i s k r i m i n a l i z a c i a a d a m i a n i s f u n d a m e n t u r
u f l e b e b s a r R v e v s

High Court of New Delhi: Criminalization of Consensual Sexual Acts between Same-Sex Adults Violates Fundamental Human Rights

“როდესაც საზოგადოებას შეუძლია გამოამჟღავნოს ინკლუზიურობა და მიმღეობა, ამ ადამიანების ღირსეული ცხოვრება და არადისკრიმინაციულობა გარანტირებულია... დისკრიმინაცია თანასწორობის ანტონიმი და სწორედ თანასწორობის აღიარება უწყობს ხელს ყოველი ინდივიდის ღირსეულ ცხოვრებას,” ნათქვამია სასამართლოს გადაწყვეტილებაში.

“Where society can display inclusiveness and understanding, such persons can be assured of a life of dignity and non-discrimination . . . discrimination is [the] antithesis of equality and that it is the recognition of equality which will foster the dignity of every individual,” says the Court

2009 წლის 2 ივლისს ნიუ დელის უმაღლესმა სამართალმ ინდოეთის სისხლის სამართლის კოდექსის 377-ე მუხლი გააუქმა, რომელიც პრივატულ

On 2 July 2009 the High Court of New Dehli struck down Article 377 of the Indian Penal Code, which had criminalized consensual sexual acts between same-sex adults in private. The Court stated that the criminalization of such acts violates fundamental rights enshrined in the Constitution of India, namely the right to life and personal liberty, equality before the law and prohibition of discrimination. “Indian Constitutional law does not permit the statutory criminal law to be held captive by the popular misconceptions of who the LGBTs are,” the Court said. “The inclusiveness that Indian society traditionally displayed, literally in every aspect of life, is manifested in recognizing a role in society for everyone. Those perceived by the majority as ‘deviants’ or ‘different’ are not on that score excluded or ostracized.”

The court left intact provisions outlawing non-consensual sex and sex involving a minor.

Sex between people of the same gender has been illegal in India since the British colonial era. Article 377 of the Indian Penal Code classified it as “against the order of nature” and made it a criminal offence punishable by up to 10 years in prison.

Although actual prosecutions under this article were rare of late, the law served as a structural ba-

indoeTisaTvis tradiciu lad
damaxasiaTebe l i n k l u z i u r o b a
cxovrebis yve l a s f e r o S i
imis maCvenebe l i a, r o m yve l a
adamians unda hqondes Tavisi
adgi l i s a z o g a d o e b a S i. i s i n i,
vinc um r a v l e s o b i s m i e r
gansxvavebu l a d a n g a d a x r e b i s
mqoned aRiqmebian, a r u n d a i y v n e n
gaucxoebu l n i d a g a n d e v n i l n i -
სასამართლოს გადაწყვეტილება

სივრცეში სრულწლოვანთა შორის ნებაყოფლობითი ერთსქესიანი კავშირის კრიმინალიზაციას ახდენდა. სასამართლოს აზრით, ასეთი კავშირების კრიმინალიზაცია ინდოეთის კონსტიტუციით გათვალისწინებულ მთელ რიგ ფუნდამენტურ უფლებებს არღვევდა, კერძოდ, სიცოცხლისა და პირადი თავისუფლების უფლებას, კანონის წინაშე თანასწორობისა და დისკრიმინაციის აკრძალვის პრინციპებს. “ინდოეთის სისხლის სამართალი არ შეიძლება ლგბტ ადამიანებზე გავრცელებული ცრურწმენების ტყვეობაში აღმოჩნდეს” დასძინა სასამართლომ. “ინდოეთისათვის ტრადიციულად დამახასიათებელი ინკლუზიურიობა ცხოვრების ყველა სფეროში იმის მაჩვენებელია, რომ ყველა ადამიანს უნდა ჰქონდეს თავისი ადგილი საზოგადოებაში. ისინი, ვინც უმრავლესობის მიერ განსხვავებულად ან გადახრების მქონედ აღიქმებიან, არ უნდა იყვნენ გაუცხოებულნი და განდევნილნი”.

სასამართლოს არ შეუცვლია ის ზომები, რომლებიც გამოიყენება არანებაყოფლობითი ან არასრულწლოვნებთან კავშირის დამყარების შემთხვევაში.

ინდოეთში ზრდასრულ ადამიანებს შორის ერთსქესიანი კავშირების კრიმინალიზაცია ბრიტანეთის კოლონიურ მმართველობას უკავშირდება. ასეთ კავშირს ახლადგაუქმებული 377-ე მუხლი “ბუნების საწინააღმდეგო ქმედებად” ნათლავდა და 10 წლამდე თავისუფლების აღკვეთით სჯიდა.

მართალია, ბოლო ხანებში ეს მუხლი სულ უფრო იშვიათად გამოიყენებოდა, მაგრამ ხელს უწყობდა ჯგუფის დისკრიმინაციას და მარგინალიზაციას, აგრეთვე ადამიანის უფლებების დარღვევას, როგორც სახელმწიფო, ისე არასახელმწიფო ორგანიზაციების მხრიდან (მაგალითად, ჯანდაცვის სფეროში, ოჯახში და სხვა). გაუქმებული მუხლი აგრეთვე გამოიყენებოდა გეების დამანტაჟებისა ან სექსუალური მომსახურების მოთხოვნისათვის. კრიმინალური სტატუსი, რომელსაც მუხლი ლგბტ ადამიანებს ანიჭებდა, ხშირად ხდებოდა დამაბრკოლებელი ფაქტორი მათი დარღვეული უფლებების აღდგენის მცდელობისას.

იმის გარდა, რომ 377-ე მუხლის არსებობა ხელს უშლიდა ადამიანის ძირითადი უფლებების განხორციელებას, ის ნეგატიურ გავლენას ახდენდა აივ/მიდსის პრევენციაზე, ხელს უწყობდა რა ჯგუფის წარმომადგენლების იატაკქვეშა აქტივობას, რითაც მათი აივ/მიდსით დაინფიცირების რისკს საგრძნობლად ზრდიდა. ქალთა უფლებების დამცველი ჯგუფების განცხადებით, ამ მუხლს არანაკლებად უარყოფითი შედეგები მოჰქონდა ქალებისათვისაც.

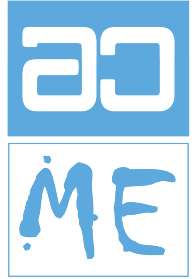
ამ ცვლილებების ლობისტი ადამიანის უფლებების დამცველნი საკუთარი წარმატებით კმაყოფილნი

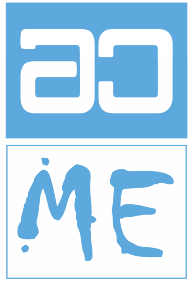
“THE INCLUSIVENESS THAT
INDIAN SOCIETY TRADITIONALLY
DISPLAYED, LITERALLY IN EVERY
ASPECT OF LIFE, IS MANIFESTED
IN RECOGNIZING A ROLE IN
SOCIETY FOR EVERYONE. THOSE
PERCEIVED BY THE MAJORITY AS
‘DEVIANTS’ OR ‘DIFFERENT’ ARE
NOT ON THAT SCORE EXCLUDED
OR OSTRACIZED.”
court ruling

sis for the widespread and systematic discrimination and marginalization of LGBT people and the violation of their human rights by the state as well as non-state actors (health care providers, families, etc.). The article was often used to blackmail gays for money or sexual favours; the criminal status it attached to LGBT people further hindered redress for violations of their rights.

In addition to the article running counter to the fundamental rights of individuals, it was widely believed to have hindered HIV/AIDS prevention efforts by driving homosexual activity underground and, thus, rendering LGBT people increasingly vulnerable to contracting HIV/AIDS. Women’s rights groups also argued that the article 377 had had an especially negative effect on lesbians.

Human Rights groups, who have worked hard for this success, enthusiastically welcomed the ruling. The court ruling has already fostered a much-needed discussion and debate on LGBT issues in India. “We’ve

დარჩნენ და მიესალმნენ ასეთ გადაწყვეტილებას. მუხლის გაუქმებაზე მუშაობამ ხელი შეუწყო ამ ლგბტ თემაზე დისკუსიის დაწყებასაც. “როგორც იქნა შევებიჯეთ 21-ე საუკუნეში” აცხადებს ანჯალი გოპალანი, რომელიც ხემძღვანელობს სქესობრივი ჯანმრთელობის საკითხებზე მომუშავე “Naz Foundation (India) Trust“-ს. ეს ორგანიზაცია მათ რიცხვში იყო, ვინც დეკრიმინალიზაციას მოითხოვდნენ.

“ბრიტანული კოლონიალიზმის ეს საკანონმდებლო გადმონაშთი ხელს უწყობდა ადამიანის ძირითადი უფლებების შეზღუდვას. ამ გადაწყვეტილების მიღება ინდოეთში დემოკრატიისა და ადამიანის უფლებების განვითარების მაჩვენებელია” ამბობს Human Rights Watch-ის ლგბტ უფლებების პროგრამის დირექტორი, სკოტ ლონგი.

ზოგადად, ადამიანის უფლებების პერსპექტივაში, ამ გადაწყვეტილების მნიშვნელობა სცდება ლგბტ უფლებების სფეროს. გადაწყვეტილება წარმოადგენს თანასწორობის ახალ, ფართო ინტერპრეტაციას და გზას უსხნის სხვა მარგინალიზებულ ჯგუფების მიერ თანასწორობის მოთხოვნასაც. ეს ცვლილება გენდერთან, კასტასთან, რელიგიურ და ეთნიკურ მიკუთვნებულობაზე დამყარებულ ანტიდისკრიმინაციულ მოთხოვნებსაც უფრო ფართო პლატფორმას უმზადებს. აღნიშნული საკანონმდებლო ცვლილება აგრეთვე აღიარებს პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის კონსტიტუციით გარანტირებულ უფლებასაც.

არანაკლებ მნიშვნელოვანია ის გარემოება, რომ გადაწყვეტილება სასამართლო პრაქტიკაში უცხოური კანონმდებლობის გამოყენების ლეგიტიმაციადაც ახდენს. სასამართლო ეყრდნობა ამერიკის შეერთებული შტატების, კანადის, ბრიტანეთის, ჰონგ-კონგის, ფიჯისა და ნეპალის კანონებს (ბრიტანეთის თანამეგობრობის ქვეყნები).

მიუხედავად გადაწყვეტილების უდიდესი მნიშვნელობისა, მის გამოყენებას გარკვეული შეზღუდვებიც აქვს. ჯერ ერთი, ის შეიძლება გასაჩივრებულ იქნას (და სავარაუდოდ ასეც იქნება) უზენაეს სასამართლოში, მეორეც, ის ჰომოსექსუალური ურთიერთობების არა აღიარებას, არამედ მხოლოდ მის დეკრიმინალიზაციას ახდენს. გარდა ამისა, გადაწყვეტილებას კანონიერი ძალა მხოლოდ ნიუ დელის ოლქში აქვს და არა დანარჩენ ქვეყანაში. მაგრამ, აქტივისტები იმედოვნებენ, რომ დედაქალაქის უმაღლესი სასამართლოს წამყვანი მდგომარეობა გავლენას მოახდენს ქვეყნის სხვადასხვა შტატის სასამართლოების მიერ ანალოგიური გადაწყვეტილებების მიღებაზე. სამართალმცოდნეების აზრით, ამ პრეცედენტიდან გა-

finally entered the 21st century,” said Anjali Gopalan, the executive director of the Naz Foundation (India) Trust, the sexual health organization that had filed a petition to strike down the law.

“This legal remnant of British colonialism has been used to deprive people of their basic rights for too long. This long-awaited decision testifies to the reach of democracy and rights in India,” said Scott Long, director of the Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender (LGBT) Rights Program at Human Rights Watch.

From a general human rights perspective, the importance of this ruling is not confined to LGBT rights only. It establishes a much enriched interpretation of equality and opens the door to further promoting the notion of equality and due process claims not only by the LGBT community, but by other marginalized populations as well. As a result of this ruling, claims against discrimination based on gender, caste, religion and ethnicity stand on much firmer ground. The ruling also recognizes a robust right to privacy proceeding from the Constitution’s guarantee of life and liberty.

Last but not least, the ruling further legitimizes the use of case law from foreign jurisdictions – the court cited cases from jurisdictions as varied as United States, Canada, Britain, Hong Kong, Fiji and Nepal (Commonwealth countries).

Despite its tremendous significance, the ruling still has considerable limitations. It can (and in most probability will) be challenged in the Supreme Court and it doesn’t recognize homosexual relations - it only decriminalizes it. Moreover, the ruling is valid only in New Delhi, and doesn’t apply to the rest of the country; activists expect however that the ruling will influence courts across the country given the capital territory’s leadership position. With this precedent, other state courts will find it difficult to rule differently, lawyers say. According to A.J. Hariharan, the founder of a gay rights group in Chennai, formerly Madras, the ruling “is going to impact the whole country. This will change the lives of millions of gays and lesbians in India.”

Anjali Gopalan, director of the Naz Foundation further said of the ruling: “It’s a big step forward, although there are many more steps ahead.” The legal system overall still inadequately accommodates LGBT rights. Indian laws do not recognize gender reassignment and thus effectively deny a vast area of rights to people who go through the surgery be-

მომდინარე, სხვა ადმინისტრაციულ ტერიტორიებზე მოქმედ სასამართლოებს გაუჭირდებათ საპირისპირო გადაწყვეტილებების მიღება. ყოფილი მადრასის, ახლანდელი ჩენაის შტატში მოქმედი ლგბტ უფლებების ჯგუფის დამფუძნებლის ა. ჯ. ჰარიჰარანის აზრით ეს “გადაწყვეტილება დიდ გავლენას მოახდენს მთელს ქვეყანაზე, ის უკეთესობისკენ შეცვლის მილიობით ინდოელი გეის და ლესბოსელის ცხოვრებას”.

ანჯალი გოპალანის აზრით (Naz Foundation) “ეს დიდი წინგადადგმული ნაბიჯია, თუმცა, ბევრი ცვლილება კვლავ დღის წესრიგში რჩება”. საკანონმდებლო სისტემა კვლავ არ იცავს ჯეროვნად ლგბტ ადამიანების უფლებებს. ინდოეთის კანონებით არ რეგულირდება სქესის შეცვლა, რაც დიდ უფლებრივ უთანასწორობაში აყენებს ადამიანებს, ვისაც ამგვარი პროცედურის გავლა სურთ, ვინაიდან არ შეუძლიათ ოფიციალურად დამტკიცონ თავიანთი გენდერი, რომელიც არ ემთხვევა მათ დაბადების მოწმობებში აღნიშნულ სქესს. მიუხედავად იმისა, რომ ინდოეთის დიდ ქალაქებში ჰომოსექსუალობის მიმართ მიმდგომარეობა იზრდება, ლგბტ-თა უდიდეს ნაწილს კვლავ დაფარულად უწევს ცხოვრება და საკუთარ ოჯახებსა და მეგობრებთანაც ვერ ახერხებენ “გახსნას”. ეს კი იმ სტიგმათა და ნეგატიური წინასწარგანწყობით არის გამოწვეული, რაც სექსუალურ ორიენტაციას უკავშირდება.

ამ გადაწყვეტილების მიღებისათვის დიდხანს იბრძოდა კამპანია “სმა 377-ე მუხლის წინააღმდეგ”. როგორც აღვნიშნეთ, გადაწყვეტილება მნიშვნელოვანია, თუმცა მხოლოდ პირველი ნაბიჯია უფლებების ხანგრძლივ ბრძოლაში. წინ კი უფრო დიდი ბრძოლებია გადასახდელი: ლგბტ ადამიანებთან მიმართებაში საზოგადოების დამოკიდებულების ცვლილება ჯერ კიდევ კონსერვატიულ საზოგადოებაში უფრო კომპლექსურ მუშაობას მოითხოვს.

ანა ნაცვლიშვილი

ადამიანის უფლებების ცენტრი

“THIS LEGAL REMNANT OF BRITISH COLONIALISM HAS BEEN USED TO DEPRIVE PEOPLE OF THEIR BASIC RIGHTS FOR TOO LONG. THIS LONG-AWAITED DECISION TESTIFIES TO THE REACH OF DEMOCRACY AND RIGHTS IN INDIA”.

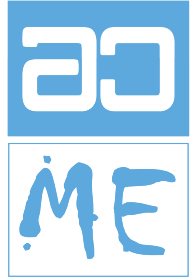
Scott Long, director of the Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender (LGBT) Rights Program at Human Rights Watch.

cause they cannot prove their identities as their birth certificates and their present identities do not match. In addition, although homosexuality is slowly gaining acceptance in some parts of India, especially in its big cities, a large number of LGBT people still have to hide their sexual orientation even from their friends and families due to the stigma and prejudice attached to them.

The recent ruling - the long awaited outcome of a successful campaign “Voices against Section 377” - is significant, but only the first step in a longer battle. A larger battle looms on the horizon: changing social attitudes about LGBT people in a country that still has deeply conservative mores.

Ana Natsvlishvili

Human Rights Centre

“britanuli kolonializmis es sakanonmdeli gadmonastixe is uwyobda adamianis ZiriTadi uflebebis SezRudvas. am gadawyvetilebis miReba indoeTsi demokratiisa da adamianis uflebebis ganviTarebis macveneblia-

Human Rights Watch-ის ლგბტ უფლებების პროგრამის დირექტორი, სკოტ ლონგი.

janmr Telicxovrebis wesi

Healthy Lifestyle

ფონდ ინკლუზივის მუშაობის ერთ-ერთი სტრატეგიული მიმართულება სამიზნე ჯგუფში ჯანმრთელი ცხოვრების წესის პოპულარიზაციაა. 2007 წლიდან ინკლუზივი საინფორმაციო მასალების შემუშავება-გავრცელებასა და თავდაცვის საშუალებების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფაზე მუშაობს. ჩატარებული ღონისძიების ეფექტურობის მონიტორინგისა და ახალი სტრატეგიის შესამუშავებლად, ფონდმა ჩატარა კვლევა, რომელშიც მონაწილეობა 72 რესპოდენტმა¹ მიიღო. ჩვენი მიზანი იყო დაგვედინა კვლევის მონაწილეთა ინფორმირებულობის დონე, უსაფრთხო სექსის შესახებ ინფორმაციის მიღების ძირითადი წყაროები, უსაფრთხო სექსის საშუალებების გამოყენება და სამედიცინო მომსახურებაზე ხელმისაწვდომობა. ჯგუფის წევრთა თვითაღქმასა და თვითშეფასებაზე მნიშვნელოვან გავლენას ჰომოფობიური გარემო და დისკრიმინაციის ფაქტები ახდენს. მიუხედავად იმისა, რომ წინამდებარე კვლევის უშუალო მიზანს [კონკრეტულ ჯგუფში] არ წარმოადგენდა კორელაციების დადგენა ქამინაუთის, ჰომოფობიურ გარემოსა და თვითდესტრუქციულ/სარისკო ქცევის შორის, ჩვენ მაინც ჩავრთეთ კითხვარში ცალკე ბლოკი, რომელიც გარშემოცმყოფთა დამოკიდებულებებსა და დისკრიმინაციას ეხებოდა.

სრულად კვლევის შედეგები ახლო მომავალში გამოქვეყნდება და ხელმისაწვდომი იქნება დაინტერესებული პირებისათვის, ამჟღად კი, მხოლოდ ზოგიერთ მათგანზე შევჩერდები.

informirebulobis done

გამოკითხულთა უმრავლესობა ადეკვატურად პასუხობს კითხვებს აივ-ინფექციისა და სგგ-ის გავრცელების გზების შესახებ, თუმცა, არის საკითხები რომელიც ამ ჯგუფებისთვის სპეციალური საგანმანათლებლო პროგრამების (ღონისძიებების) შემუშავებას საჭიროებს.

გვინდოდა გაგვეგო, რამდენადაა ინფორმირებული ლგბტ ჯგუფი სხვადასხვა სექსუალური პრაქტიკის გამოყენებისას აივ-ინფექციისა და სგგ-ის გადადების რისკის თაობაზე. აღმოჩნდა, რომ ქალებისა და მამაკაცების ჯგუფების ინფორმირებულობის დონე სხვადასხვა სექსუალურ პრაქტიკის გამოყენებისას სგგ-ის გადადების რისკთან დაკავშირებით, განსხვავებულია.

საინტერესოა, რომ რესპოდენტებისათვის ერთი და იგივე სექსუალური პრაქტიკა სხვადასხვა სექსუალური

One of the main strategic aims of the Inclusive Foundation is to promote healthy lifestyles among LGBT people. Since 2007 Inclusive has been collecting and disseminating information and worked to increase accessibility to protection means for safer sex. In order to gauge the effectiveness of the campaign and to elaborate a new strategy that will take into account the specific characteristics of each group, Inclusive conducted a survey in which 72 respondents¹ took part.

The aim of the study was to establish respondents' information awareness and the quality of their access to information about safer sex; their main sources of information; use and accessibility of protection means; and access to medical treatment. The homophobic environment and instances of discrimination significantly influence group members' self-esteem and self-perception. Though the aim of the present study was not to establish correlations among coming out, the homophobic atmosphere in Georgia and self-destructive/risky behaviours, we did include a separate set of questions pertaining to discrimination and the attitudes of other people. The results of the study will be published soon and will be available to all interested persons. For now, let's look at a few key findings:

Information awareness

The majority of respondents displayed a generally adequate knowledge about the ways in which HIV/AIDS and other sexually transmitted infections (STIs) are spread, though there were issues that will require targeted educational efforts for these groups. The study sought to determine what they had heard about whether there was a risk of transmitting HIV or other STIs through various types of LGBT sexual practices. It should be pointed out that there was a difference between male and female respondents in terms of the level of information awareness about these risks. Interestingly, for the respondents of different sexual identity groups a given sexual practice is perceived with varied degree of safety. People who do not belong to the relevant group are less likely to be adequately informed about the safety (and protection means required for) of a given sexual practice. Still, it must be pointed out that this applies to practices where there were more incorrect responses overall, i.e. less well informed respondents have a tendency to think that a given practice is safer when carried out within their group, as opposed to in another group²

იდენტობის მქონე ჯგუფებში უსაფრთხოების განსხვავებული ხარისხით ხასიათდება. ერთი და იგივე პრაქტიკის შესახებ პასუხები უფრო არაადეკვატურია იმ შემთხვევაში, როცა თავად არ მიაკუთვნებინ შესაბამისი ჯგუფს, ვიდრე მაშინ, როდესაც თავად არიან შესაბამისი ჯგუფის წარმომადგენლები. თუმცა აუცილებელია აღინიშნოს, რომ ეს იმ პრაქტიკებს ეხება, სადაც არასწორი პასუხების რაოდენობა მეტია. ნაკლებადინფორმირებულ რესპონდენტებს აქვთ ტენდენცია იფიქრონ, რომ საკუთარ ჯგუფში ესა თუ ის პრაქტიკა უფრო უსაფრთხოა, ვიდრე იგივე პრაქტიკა სხვა ჯგუფში².

informaciis xe l misawvdomoba da Zir iTadi sainformacio arxebi

რესპონდენტთა სამი მეოთხედისთვის ინფორმაცია ადვილად ხელმისაწვდომია. მხოლოდ მამაკაცთა 5%-სთვის აღმოჩნდა უსაფრთხო სექსის საშუალებების შესახებ ინფორმაცია ძნელად ხელმისაწვდომი, 3%-მა კი აღნიშნა, რომ ასეთი ინფორმაცია საერთოდ ხელმოუწვდომელია მისთვის.

კვლევის პიოთეზის მიხედვით, კვლევაში მონაწილე ლგბტ ჯგუფისა და ზოგადად მოსახლეობის ინფორმაციის წყაროები, უსაფრთხო სექსის საშუალებების შესახებ ერთმანეთისაგან განსხვავდება (ლგბტ ჯგუფთან ამ მიმართულებით მუშაობს ფონდი „ინკლუზივი“ საინფორმაციო საკონსულტაციო ცენტრ „თანადგომასთან“ ერთად). რადგან ამ ეტაპზე შეუძლებელი იყო ჩაგვეტარებინა კვლევა ორ ჯგუფზე და დაგვედგინა სტატისტიკური სხვაობა, შევეცადეთ გამოგვეყენებინა პროექციული მეთოდი, რითვისაც კითხვარში ჩაიღო სპეციალური კითხვა: კვლევის მონაწილეთა აზრით, საიდან იღებენ ინფორმაციას ადამიანები უსაფრთხო სექსისა და თავდაცვის საშუალებების შესახებ, ხოლო მეორე კითხვა აზუსტებდა თავად რესპონდენტების ძირითად საინფორმაციო არხებს. რესპონდენტთა აზრით, ზოგადად მოსახლეობა უფრო ხშირად მეგობრებისგან, ინტერნეტით ან პარტნიორისგან იღებს ინფორმაციას უსაფრთხო სექსის შესახებ, ყველაზე ნაკლებად კი – საგაზეთო სტატიების საშუალებით. თავად რესპონდენტები უმეტესად მეგობრებისგან, თემატურ შეხვედრებზე და პარტნიორისგან იღებენ ინფორმაციას, ყველაზე იშვიათ წყაროდ ამ შემთხვევაშიც საგაზეთო სტატიები დასახელდა.

ინფორმაციის მიღება უსაფრთხო სექსის საშუალებების შესახებ ლგბტ ჯგუფებს პირადი კონსულტაციების საშუალებით ურჩევნიათ (საერთო მაჩვენებელი — 66,7%). ამ გზით ინფორმაციის მიღებას ქალები უფრო მეტ უპირატესობას ანიჭებენ (75%), ვიდრე მამაკაცები (60%).

Information access and primary information channels

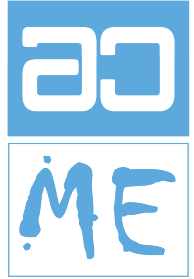
Three quarters of respondents said they have easy access to information. Only 5 per cent of men said it was difficult for them to obtain information about safer sex protection means while 3 per cent said they had no access to information whatsoever. The study's hypothesis holds that the members of the LGBT community taking part in the survey and the overall population at large receive information about protection means from different sources (Inclusive is working on this with the LGBT community together with the Centre for Information and Counselling - Tanadgoma). Since it was not possible at this stage to study both groups and establish statistical differences, we tried to use the projection method and ask respondents where they thought people got information about safer sex and protection means, while a second question asked where they themselves get their information about such issues.

Respondents said they thought the general population obtained this information from friends, the internet and partners and ranked newspaper articles last among possible sources. Meanwhile, respondents said they got information themselves mainly from friends, thematic meetings and partners; again, newspaper articles ranked last. LGBT groups generally prefer to receive information about safer sex protection means through personal counselling (66.7 per cent of the total), though this source is more popular among women (75 per cent) than men (60 per cent). After personal counselling, women list the internet (50 per cent) and special print publications (also 50 per cent) as their next most desirable sources of information. The differences are significant, indicating that women are less apt to speak openly about the topic. This is further confirmed by the difference between men and women when it comes to receiving information from special organizations – 60 per cent of men but only 28 per cent of women listed this as a desirable source. It should further be pointed out that women are less likely to receive information about safer sex from their friends or partners – 34 per cent, versus 50 per cent for men. As previous studies have shown, women are less likely to exchange information about their sexual experiences than men are.

Use and accessibility of protection means

Of protection devices used in safer sex (condoms, lubricants, dental dams and finger condoms), respondents were best informed about the need to use condoms – 90 per cent of women and 73 per cent of men said they had exhaustive information.³ As for the use of dental dams and finger condoms, the majority of representatives of both groups did not have any information whatsoever before 2008.⁴

The diagram below clearly shows that the level of information

სამაგიეროდ, პირადი კონსულტაციების შემდეგ, ინფორმაციის მიღების სასურველ წყაროდ ქალებისათვის ინტერნეტი და სპეციალური ბეჭდვითი გამოცემები სახელდება — 50-50%. განსხვავებები მნიშვნელოვანია, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ ქალების ჯგუფი უფრო ნაკლებადაა გახსნილი. ამ მოსაზრებას ადასტურებს განსხვავება სპეციალური ორგანიზაციების საშუალებით ინფორმაციის მიღების მიმართ გამოთქმულ მოსაზრებაშიც. აქ განსხვავება ყველაზე მაღალია, მამაკაცთა 60%-ს, ხოლო ქალების მხოლოდ 28%-ს სურს ამ გზით ინფორმაციის მიღება.

ალსანიშნავია, რომ ქალები ინფორმაციას უსაფრთხო სექსის საშუალებების შესახებ უფრო ნაკლებად იღებენ პარტნიორისგან და მეგობრებისგან, ვიდრე მამაკაცები (შესაბამისად 34% და 50%). როგორც წინა კვლევებმა აჩვენა, ქალები მამაკაცებთან შედარებით ნაკლებად ცვლიან მეგობრებთან ინფორმაციას სექსუალური გამოცდილების შესახებ.

usa f rTxo seqsis saSua l ebebis gamoyeneba da xe l misawvdomoba

თავდაცვის საშუალებებიდან (პრეზერვატივი, ლუბრიკანტი, ლატექსის საფენი და თითის პრეზერვატივი), ჯგუფის წევრები ყველაზე მეტად ინფორმირებულები იყვნენ პრეზერვატივის გამოყენების აუცილებლობაზე - ქალების 90%-მა და მამაკაცების 73%-მა განაცხადა, რომ ჰქონდათ ამომწურავი ინფორმაცია.³ რაც შეეხება ინფორმაციას ლატექსის საფენებისა და თითის პრეზერვატივების შესახებ, ორივე ჯგუფის წარმომადგენელთა უმეტესობას 2008 წლამდე საერთოდ არ ჰქონდა მათ შესახებ ინფორმაცია.⁴

დიაგრამიდან ნათლად ჩანს, რომ ზოგადად, ჯგუფის ინფორმირებულობის დონე 2007 წელთან შედარებით 2008 წელს ლატექსის საფენების, თითის პრეზერვატივებისა და ლუბრიკანტის შესახებ საგრძნობლად გაიზარდა. იგივე მაჩვენებელი მამაკაცების ჯგუფში 2-ჯერ არის გაზრდილი.

უსაფრთხო სექსის საშუალებებს ყველაზე ნაკლებად იყენებენ ლესბოსელები. რაც შეიძლება იმით აიხსნას, რომ 2007-თან შედარებით 2008-ში ნაკლები შემთხვევითი პარტნიორი ჰყავდათ, ხოლო მუდმივ პარტნიორთან ამ საშუალებების გამოყენების საჭიროებას ვერ ხედავენ. დამატებით, ჯგუფზე გავლენას უნდა ახდენდეს ზემოხსენებული სტერეოტიპი ლესბოსელებს შორის სექსის უსაფრთხოების შესახებ.

გამოკითხულთა 43,1 % თვლის, რომ უსაფრთხო სექსის საშუალებების შეძენა ძალიან ადვილია. რესპონდენტთა პასუხების მიხედვით, ყველაზე ადვილია პრეზერვატივის შეძენა, სხვა ყველა საშუალების შეძენა კი გარკვეულ სირთულესთანაა დაკავშირებული. კერძოდ: ლუბრიკანტი,

awareness is significantly increased among respondents about dental dams, finger condoms and lubricants in 2008 compared to 2007.

Lesbians are the least likely to use protection means. This could be explained by the fact that lesbians had fewer casual sex partners in 2008 than in 2007 and don't see any need to use protection with long-term partners. Furthermore, the aforementioned stereotype about the relatively safe nature of lesbian sex is likely to affect behaviours.

43.1 per cent of respondents said it was very easy to acquire protection means. They further noted that condoms were the easiest to come by, while obtaining other devices is relatively complicated. Lubricants, dental dams and finger condoms are often not sold or there is no knowledge of where they are sold. On this basis, we can state that Inclusive's efforts to distribute these protection means to the target group have been timely and expedient.

On the whole, the results of this part of the study show that safer sex devices are used more frequently and are more accessible in 2008 than they were in 2007. This change is linked to the activities carried out by the Inclusive Foundation in 2007-08 within the framework of its health programme (these included various education programmes, informational meetings and distribution of protection devices). On the basis of these results we can say that the strategy chosen by the Inclusive Foundation has proven effective, though it requires greater sensitivity to the specific characteristics of each segment of community.

To be continued in the next issue Eka Aghdgomelashvili

1. Of Inclusive Foundation's beneficiaries who agreed to take part in this study, 44 per cent were women and 56 per cent were men (according to biological sex). The average age of the respondents was 25 years and the number of respondents over 30 was small (11.3 per cent were between the ages of 30 and 50). This distribution to some extent reflects societal moods, as in general, LGBT people in Georgia over the age of 30 are less likely to agree to take part in surveys and speak openly about their views. This was why the survey did not manage to establish existing differences among age groups in terms of information awareness, behaviours and environment. The majority of respondents have full (59,7%) or partial (27,8%) higher education, a fact conditioned by the selection process of the respondents. It should be pointed out, however, that the percentage of respondents with a higher education corresponds roughly to the general figure for the whole population (according to 2002 data from the Statistics Department).

The majority of respondents were ethnic Georgians. The absolute majority were unwed – only two were currently involved in marriages. This fact, too, was likely conditioned by the age distribution of the respondents. Theoretically, there should be more people married and with families among the older people, but at this stage they could not be interviewed for the study.

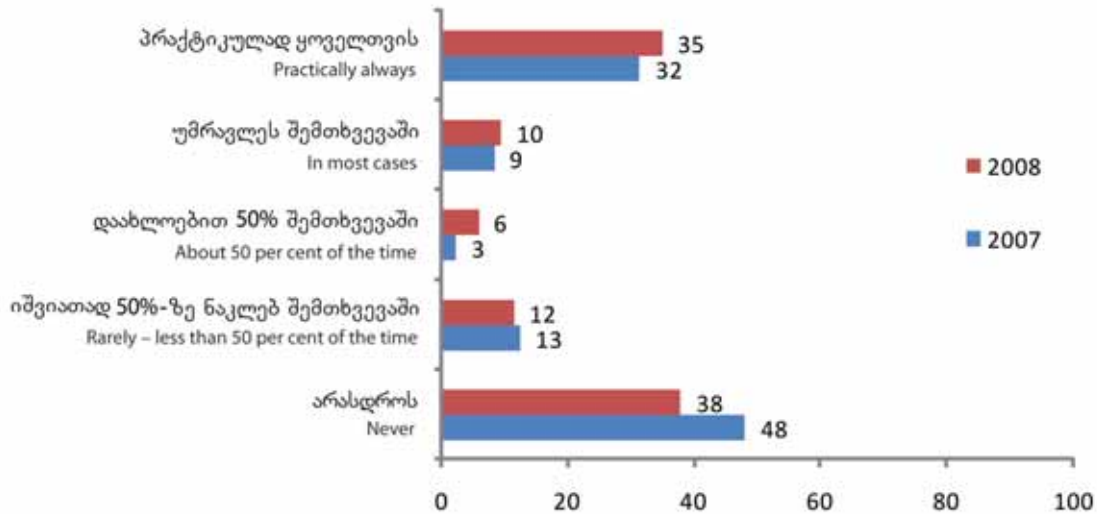
2. A separate matter is the stereotype common among lesbian and bisexual women that lesbian sex is safer than sex with members of other groups. The results of the study demonstrated a clear difference between the (biological) sexes on the issue of using protection mechanisms: women were far more likely than men to say they did not use protection because they do not see it as necessary.

3. The difference is likely due to the age distribution of the respondents. The 15-20 age group accounted for only 18 per cent of women respondents while for men this figure stood at 32.5.

4. This could be explained by the fact that most safe sex promotion in the country is targeted towards the fight against HIV/AIDS. Since lesbian sexual practices are not listed among the risky behaviours in this aspect, protection devices have not been sufficiently promoted among this group.

უსაფრთხო სექსის საშუალებების გამოყენება 2007 (ფონდ ინკლუზივის მიერ შესაბამისი ინფორმაციისა და თავდაცვის საშუალებების გავრცელებამდე) და 2008 წლებში (გავრცელების შემდეგ)

Use of safer sex devices in 2007 (before the Inclusive Foundation's campaign to disseminate information and distribute protection devices) and in 2008 (after the campaign)

ლატეკსის საფენი და თითის პრეზერვატივი ყველგან არ იყიდება ან საერთოდ არ იციან, სად იყიდება. ამ შედეგებზე დაყრდნობით, შეგვიძლია, ვთქვათ, რომ ფონდ ინკლუზივის მიერ სამიზნე ჯგუფში თავდაცვის აღნიშნული საშუალებების დარიცხვა-გავრცელება დროული და მიზანშეწონილი იყო.

მთლიანობაში, კვლევის ამ ნაწილმა აჩვენა, რომ 2008 წელს 2007 წელთან შედარებით გაზრდილია უსაფრთხო სექსის საშუალებების გამოყენების სიხშირე და ხელმისაწვდომობა. ეს ცვლილება უკავშირდება ფონდ ინკლუზივის მიერ 2007-2008 წლებში განხორციელებული საქმიანობას ჯანმრთელობის პროგრამის ფარგლებში (სხვადასხვა საგანმანათლებლო პროგრამები, საინფორმაციო შეხვედრები და უსაფრთხო სექსის საშუალებების გავრცელება ჯგუფის წევრებს შორის). ამ შედეგებზე დაყრდნობით, შესაძლოა, ვთქვათ, რომ ფონდის მიერ არჩეული სტრატეგია ეფექტურად მუშაობს, თუმცა, საჭიროებს უფრო მეტად სენსიტიურ მიდგომას ჯგუფების სპეციფიკის გათვალისწინებით.

გაგრძელება შემდეგ ნომერში

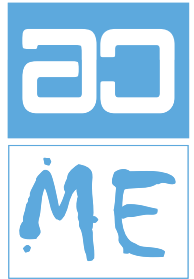
კვა აღდგომელაშვილი

1. ფონდ ინკლუზივის ბენეფიციარები, რომლებმაც თანხმობა განაცხადეს კვლევაში მონაწილეობაზე. აქედან 44% ქალი, ხოლო 56% მამაკაცი (გეულისხმება ბიოლოგიური სქესი). გამოკითხულია საშუალო ასაკი 25 წელია, მცირეა (11,3% ჯაში 31-50 წელი) იმ რესპონდენტთა რაოდენობა, რომელთა ასაკი 30-40 წელს სცილდება. ასეთი განაწილება გამოწვეულია შერჩევის კომპლექტაციიდან, რომელიც თავის შვრიე ქვეყანაში არსებულ საზოგადოებრივ განწყობებს ასახავს. ზოგადად, საქართველოში 30 და უფროსი ასაკის მქონე ლგბტ ადამიანები ნაკლებად თანხმდებიან მონაწილეობა მიიღონ გამოკითხვებში და ლიად ისაუბრონ საკუთარ შეხედულებებზე. ამიტომ, აღნიშნული კვლევის ფარგლებში არ მოხერხდა ასაკობრივ ჯგუფებს შორის სხვაობების დადგენა ინფორმირებულების დონის, ქცევისა და გარემოს მიხედვით. კვლევაში მონაწილე რესპონდენტთა უმრავლესობას მიღებული აქვს სრული (59,7%), ან არასრული (27,8%) უმაღლესი განათლება, რაც განპირობებულია რესპონდენტთა შერჩევით. თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ უმაღლესი განათლების მიხედვით განაწილება ემთხვევა ქვეყნის მასშტაბით გენერალური ერთობლიობის განაწილებას (საქართველოს სტატისტიკის დეპარტამენტის 2002 წლის აღწერის მონაცემები). გამოკითხვაში მონაწილე რესპონდენტთა უმრავლესობა გროვებით ქართველია. გამოკითხულია აბსოლუტური უმრავლესობა დასაოჯახებელია, მხოლოდ ორი რესპონდენტი იმყოფება ამჟამად ქორწინებაში, ასეთი განაწილება განპირობებული უნდა იყოს რესპონდენტთა ასაკობრივი განაწილებით. ზედა ასაკის რესპონდენტებში პირობითურად მეტია დაოჯახებული ან განქორწინებული რიცხვი, თუმცა ამ ეტაპზე კვლევაში მათი მოხვედრა ვერ მოხერხდა.

2. ცალკე საკითხია ლგბტ-ს შორის გავრცელებული სტერეოტიპი, რომლის მიხედვითაც ლგბტ-ს შორის სექსი უფრო უსაფრთხოა, ვიდრე სხვა ჯგუფების წევრებს შორის. კვლევის შედეგების მიხედვით ბიოლოგიური სქესის მიხედვით სანდო განსხვავება დადასტურდა საშუალოების შედარებისას კითხვაში - რატომ არ იყენებენ უსაფრთხო სექსის საშუალებებს. კერძოდ: ქალების ჯგუფიდან გაცილებით მეტმა დაასახლა მიზეზად ის, რომ მათი გამოყენების საჭიროება არ არსებობდა, ვიდრე მამაკაცების ჯგუფში.

3. განსხვავება საგარეულოდ ასაკობრივი განაწილებითაა განპირობებული. გამოკითხვაში 15-20 წლის ასაკის ქალების მხოლოდ 18%-მა მიიღო მონაწილეობა, მაშინ როცა მამაკაცების ჯგუფში მესამედი (32,5%) იყო ამ ასაკობრივი ჯგუფის წარმომადგენელი.

4. ეს შეიძლება იმით აიხსნებოდეს, რომ უსაფრთხო სექსის პოპულარიზაცია ქვეყანაში ძირითადად აიგ-შიდსთან ბრძოლის, პრევენციის ფარგლებში ხდება. ლგბტ-ს სექსუალური პრაქტიკა არ შედის სარისკო ქცევების ჩამონათვალი და შესაბამისად არ ხდება ლგბტ-ს ჯგუფისათვის საჭირო თავდაცვის საშუალებების პოპულარიზაცია.

provocation and emancipation From Provocation to Emancipation

ამსტერდამის წლევეანდელი “გეი პრაიდი” არსებობის მანძილზე ყველაზე მასშტაბური იყო. 100-მდე გემი და 560 000 მაყურებელი ერთმანეთის პარალელურად 4 საათის განმავლობაში ზეიმობდა მრავალფეროვნებას. წელს პრაიდი თავისი მასშტაბებით მეორე ნაციონალურ მოვლენად შეფასდა დედოფლის დაბადების დღის შემდეგ იმ ციფრების წყალობით, რომელიც, სხვათა შორის, ამსტერდამის პოლიციამ ოფიციალურად დაადასტურა. წლევეანდელი წელი იმითაც იყო გამორჩეული, რომ პრაიდის წინა დღეებში პოლიტიკოსების არნახული აქტიურობა დაფიქსირდა. ქრისტიან დემოკრატებმა დიდი ხნის ყოყმანის შემდეგ საკუთარი გემი გამოიყვანეს და ამით იმ დიალოგის საჭიროებას გაუსვეს ხაზი, რომელიც ქრისტიან გეებსა და ეკლესიას შორის უნდა მიმდინარეობდეს. სახელმწიფო პოლიტიკას კულტურის მინისტრ პლასტერკის დასწრებაც უსვამდა ხაზს. ამსტერდამსა და ნიუ იორკს შორის მეგობრობის 400 წლისთავი ამსტერდამის

This year's Amsterdam Gay Pride festival was the largest ever. The annual celebration of diversity featured around 100 boats and 560,000 spectators and lasted four hours. These numbers, officially confirmed by the Amsterdam Police, made Gay Pride the second biggest event in the Netherlands this year, after the Queen's Day. This year was also exceptional in that it witnessed an unprecedented level of activity among politicians in the days leading up to Pride.

After lengthy hesitation, the Christian Democrats decided to present their own boat to the Canal Pride and in so doing underscored the need for dialogue between Christian gays and the Church. The presence of Culture Minister Ronald Plasterk, meanwhile, reinforced the state's friendly policy towards the LGBT community. Amsterdam Mayor Job Cohen used the 400th anniversary of the friendship between New York and Amsterdam to point out that serious problems re-

მერმა ჯობ ქონება იმის ხაზგასასმელად გამოიყენა, რომ ამერიკაში ერთსქესიანი ქორწინების დაკანონების მხრივ კვლავ დიდი პრობლემებია. ქონება, რომელმაც 2001 წელს მსოფლიოში პირველ ჰეტეროსექსუალურის თანასწორ ერთსქესიანი ქორწინების აქტს მოაწერა ხელი, პირდაპირ გემზე დააქორწინა ხუთი ამერიკულ-ნიდერლანდური გეი და ლესბოსელი წყვილი.

პრაიდის ორგანიზატორ ჯგუფ “პროგეის” ახლანდელმა და “სი-ოუ-სი ნიდერლანდის” ყოფილმა ხელმძღვანელმა ფრანკ ვან დალენმა აღნიშნა, რომ ამსტერდამის პრაიდი პროგოვაციულობიდან სულ უფრო და უფრო ემანსიპაციაზე აკეთებს აქცენტს. პრაიდის გახსნის დილას სწორედ ვან დალენს მიანდეს ამსტერდამის ბირჟაზე გაჭრობის ტრადიციული გონგით გახსნა. ბოზნეს სფეროში ლგბტ თანამშრომლების უფლებების აღიარება სიახლე უკვე აღარ არის, თუმცა დღითი დღე მატულობს იმ კომპანიების რიცხვი, რომლებიც მიიჩნევენ, რომ მათთან დასაქმებული ადამიანების გახსნილობა და მათთვის შექმნილი არადისკრიმინაციული გარემო თანამშრომელთა შრომისუნარიანობას ამაღლებს. IBM, CISCO, TNT, ING Bank, American Express, Phillips და სხვები მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის პირობებშიც კი არ წყვეტენ პრაიდის მხარდაჭერას. მსოფლიოში ანგარიშგასაწევი Human Rights Watch და Amnesty International ტრადიციულად მონაწილეობდნენ ამსტერდამის არხებზე გამართულ პრაიდში. გემების მრავალფეროვნებამ წელს ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა. თინეიჯერი გეები და ლესბოსელები და სოლიდარობის ნიშნად პრაიდზე გამოსული კიდევ უფრო მეტი მათი ჰეტერო კლასელი, 50 წელს გადაცილებულნი და ლგბტ ქვეყნის სუბკულტურის წარმომადგენლები მთელი დღის განმავლობაში ხაზავდნენ იმ მარშრუტს, რომელიც ემანსიპაციისაკენ მიდის. თუმცა, ეს მარშრუტი არასასიამოვნო ინციდენტით დაიწყო. იქ სადაც პრაიდს სტარტი უნდა აედო, უეცრად გაჩნდა კედლის წარწერა “ჰომოები ჯოჯოხეთში მიდიან”. ამან კიდევ ერთხელ ცხადყო, რომ იმ გრძელ გზაზე, რომლის დასასრული თანასწორობა შეიძლება იყოს, ჯერ კიდევ ბევრი აქვს გასავლელი თვით ტოლერანტულობით განთქმულ ნიდერლანდურ საზოგადოებასაც.

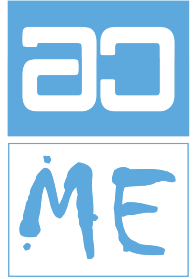
ამ ინციდენტმა ვერც განწყობილება გააფუჭა და ვერც იმას შეუშალა ხელი, რომ პრაიდთან დაკავშირებულ გრანდიოზულ პროგრამას წარმატებით ჩაეწყო. ქუიერ ლიტერატურული ტურები, რელიგიური მსახურებები, ქუჩაში და კლუბებში გამართული ფართები, სპორტული შეჯიბრებები, ფილმები, გამოფენები და კონცერტები შარშანდელზე კიდევ უფრო მასშტაბური იყო. ამსტერდამის ზოოპარკი კიდევ ერთხელ შეეცადა დაემსხვრია მითი ჰომოსექსუალობის არაბუნებრიობის

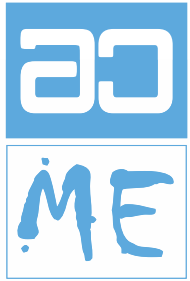

main in the USA in terms of marriage rights for homosexuals. Cohen, who authorized the first ever same-sex marriage in 2001, then married five US-Dutch gay and lesbian couples on one of the boats in the Canal Pride.

Frank Van Dalen, the current head of the group Pro-Gay and the former chief of COC Netherlands, was the chief organizer of the event. He pointed out that the “provocative” nature of Amsterdam’s Gay Pride is coming to be replaced with a focus on emancipation. On the first morning, Van Dalen was entrusted with the gong traditionally used for opening the Amsterdam Stock. The recognition by businesses of the rights of their LGBT employees is nothing new, though the number of companies that subscribe to the idea that openness and creating a discrimination-free environment improve the productivity of their workforce is increasing with each passing day.

Furthermore, IBM, CISCO, TNT, ING Bank, American Express, Phillips and many other companies are continuing to sponsor Amsterdam Gay Pride in spite of the ongoing world economic crisis. As per tradition, the

შესახებ განსაკუთრებული ტურის მონყობით, რომლის მიზანიც ცხოველთა სამყაროში არსებული სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის მრავალფეროვნება წარმოჩენა იყო.

ყველა სხვა ღონისძიებას შორის ჩემთვის ყველაზე დასამახსოვრებელი კი გალერეა Art District-ში გამართული გამოფენა Homo-Sapiens იყო, რომელზეც ჩემს მასპინძელ ჰაინთან ერთად წავედი. გამოფენამ თავი მოუყარა ბევრ ნიჭიერ არტისტს, მუსიკოსს, კრიტიკოსსა და მრავალ ძველ ნაცნობს. ამ გამოფენაზე ცენტრალური ადგილი ქართველი მხატვრის თამარა მაკგრეგორის ჰომოეროტიულ ნამუშევრებს ეკავა. ჩვენი მკითხველი ამ მხატვრის შემოქმედებას ჟურნალ “მეს” ჰომოარტისადმი მიძღვნილი ნომრიდან იცნობს.

პრაიდის დასასრულს, მე და ჩემ მეგობრებს ადგილობრივი ჟურნალისტები მოგვიახლოვნენ და გვთხოვეს მოგვეყოლა ჩვენი ამსტერდამში სტუმრობის მიზეზებსა თუ მიზნებზე, იმაზე, თუ საიდან ჩამოვედით, რა მდგომარეობაა ჩვენ ქვეყანაში და სხვა მრავალზე, რაც მათი გაზეთის ამსტერდამის სტუმრებისათვის განკუთვნილი ყოველდღიური რუბრიკისათვის ესაჭიროებოდათ. ჩვენც სიამაყით განუცხადეთ, რომ საქართველოდან სტუმრობის მიზეზი სწორედ პრაიდი იყო. როდესაც გვკითხეს, იმართებოდა თუ არა გვი პრაიდი თბილისში, იძულებული გავეხდი ომბუდსმენობის კანდიდატისა და პარლამენტის წევრ დიმიტრი ლორთქიფანიძის მიერ იმ დღეებში გაკეთებული განცხადების შესახებ მომეყოლა, რომელიც ჰომოსექსუალობის ხელახალ კრიმინალიზაციას ეხებოდა. ეს ჟურნალისტური ნადავლი იმდენად “მსუყე” აღმოჩნდა, რომ ამსტერდამელი ჟურნალისტების ცნობისმოყვარეობის დასაკმაყოფილებლად ბევრი რამის მოყოლა აღარ დაგვჭირვებია.

პაატა საბელაშვილი

weighty organizations Human Rights Watch and Amnesty International took part in Canal Pride. The diverse array of boats involved this year exceeded all expectations. Throughout the day, gay and lesbian teenagers, accompanied by even greater numbers of heterosexual classmates showing solidarity, people over 50 years old, as well as representatives of numerous queer subcultures traversed the route that leads to emancipation.

It began with an unpleasant incident, however. Wall graffiti reading “Homos are going to hell” was found at the start of the route. This served to underscore the fact that even Dutch society, which is so renowned for its tolerance, still has a long way to go on the path to true equality. But this incident could neither ruin the mood nor keep the grandiose event from going ahead successfully. Even more queer literature tours, religious services, parties in clubs and the streets, sporting competitions, film showings, exhibitions and concerts were offered than last year.

As part of the festival, the Amsterdam Zoo once again sought to debunk the myth of homosexuality being “unnatural” by organizing a tour showing the diversity in sexual orientation and gender identity in the animal kingdom.

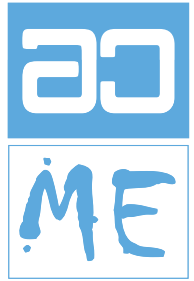
Of all the events, the most memorable for me was the exhibition entitled Homo Sapiens, in the Art District gallery, which I attended with my host Hein. The works of Georgian artist Tamara McGregor occupied a central place in the exhibit. We have already familiarized “Me” readers with her works in the issue on HomoArt. The exhibition was a success, bringing together many talented artists, musicians, critics and old acquaintances.

As Pride drew to a close, my friends and I were approached by local journalists, who asked us about the reasons or aims of our visit to Amsterdam, where we came from and what the situation was like in our country. They were looking for material for their publication’s daily column on visitors to Amsterdam. We proudly told them that we had come from Georgia precisely to attend the Gay Pride festival. When they asked me if gay pride events were held in Tbilisi, all I could do was tell them about the statement made a few days earlier by Dimitri Lortkipanidze, MP and candidate for the post of public defender, in which he called for the recriminalization of homosexuality. This journalistic nugget was so “rich” that we hardly had to say much else to satisfy their curiosity.

Paata Sabelashvili

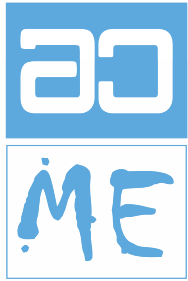
Tavisuf Iebis siyvaruli - siyvaruli is Tavisuf Ieba

“Love of Freedom, Freedom to Love”

ეს “კოპენჰაგენის აუთგეიმების” ოფიციალური ჰიმნის სახელწოდებაა, რომელიც დანიური როკ-ჯგუფის “Savage Rose”-ის სოლისტმა ანისეტმა დაწერა და ისტორიაში ყველაზე დიდ საერთაშორისო ლგბტ ღონისძიებას მიუძღვნა. მსოფლიო აუთგეიმებს, რომელიც 3 წელიწადში ერთხელ იმართება და ლგბტ ათლეტებსა და აქტივისტებს უყრის თავს, წელს კოპენჰაგენმა უმასპინძლა. 5000-ზე მეტი ათლეტი ეჯიბრებოდა ერთმანეთს 34 სპორტულ დისციპლინაში. დაამატეთ ამას 1000-მდე აქტივისტი მსოფლიოს 90-ზე მეტი ქვეყნიდან, 120 სემინარი და ათასობით სტუმარი – ეს ის რიცხოვრები მონაცემებია, რომელიც ამ გრანდიოზულ ღონისძიებას მოკლედ აღწერს. ციფრებს მიღმა კი მრავალფეროვნების ნამდვილი დღესასწაული გველოდა.

This is the title of the official anthem of the Copenhagen Outgames, written by Annisette of the Danish rock group Savage Rose in commemoration of the largest international LGBT event ever. The World Outgames, which every three years bring together LGBT athletes and activists from across the globe, were held in Copenhagen this year. Over 5,000 athletes competed in 34 sports; Around 1,000 activists from over 90 countries attended; 120 workshops were held and thousands of guests visited. These statistics give some idea of the grandiose nature of the event. And beyond the numbers, what awaited us there was a real celebration of diversity.

აუთგეიმები ოფიციალურად კოპენჰაგენის ლორდ-მერმარიტ ბიერეგარდმა გახსნა და მისალმა ეროვნული დელეგაციების ოფიციალურ ალუმს, რომელშიც საქართველოც მონაწილეობდა. აუთგეიმებს საკმაოდ სოლიდური პატრონაჟი ჰყავდა. დანიელთათვის ცნობილი მოღვაწეების გარდა მხარდამჭერთა რიცხვში მრავალი მსოფლიოში ცნობილი პიროვნება იყო: მოქმედი თუ ყოფილი მინისტრები (მათ შორის – დანიის პრემიერ-მინისტრი), და ისეთი ცნობილი დისკ-ჟოკეიც კი, როგორიც ანდერს ტრენტმოლერი.

ოფიციალური გახსნის შემდეგ უამრავი მოვლენით დატვირთული კვირა დაიწყო. სპორტული შეჯიბრებების გარდა მრავალი კულტურული ღონისძიება შედგა. კოპენჰაგენთან ერთად მათთვის გამოყოფილ მოედნებზე მელბურნი, მეხიკო, რიო დე ჟანეირო, ორჰუსი, ანტვერპენი და თელავი მთელი კვირის განმავლობაში დამოუკიდებელ კულტურულ პროგრამას სთავაზობდა სტუმრებს. კოპენჰაგენის გეებისა და ლესბოსელების კინოფესტივალზე ჰარვი მილქის თანამებრძოლმა და “მილქის” პერსონაჟმა ქლივ ჯონსმა პირადად წარადგინა ფილმი და მისი შექმნის ისტორიაც გაგვაცნო. აუთგეიმის ბრენდი ადვილად ამოსაცნობი იყო კოპენჰაგენის ფაქტიურად ყველა კუთხეში. აეროპორტში, რკინიგზის სადგურში, ქალაქის ცენტრალურ უბნებში და ყველა მნიშვნელოვან ადგილას ყოველთვის მიიღებდით საჭირო ინფორმაციას ათასობით დანიელი ლგბტ მოხალისისაგან. აღსანიშნავია, რომ ღონისძიების 250 გვერდიანი პროგრამა იმდენად გარკვევით იყო შედგენილი, რომ მოხალისეების შენუხების საჭიროება არც თუ ისე ხშირად ჩნდებოდა.

ყველაზე მნიშვნელოვანი მაინც ადამიანის უფლებების კონფერენცია იყო, რომელიც დანიის რადიოს ახალ შენობაში და საინფორმაციო ტექნოლოგიების უნივერსიტეტში გაიმართა. მომხსენებლებს შორის იყვნენ კოპენჰაგენის მერი, მრავალი ცნობილი აქტივისტი, როგორებიც არიან: NBA-ს ყოფილი მოთამაშე ჯონ ამიჩი, ფემინისტი ვირჯინ-

The Outgames were officially opened by Lord Mayor of Copenhagen Ritt Bjerregaard, who then received the floats of the parade of nations which included Georgia. The Outgames had a broad range of sponsors and supporters. In addition to figures well known to the Danish public, a number of world famous people turned up at the games. The list included both current and former government ministers (among them the current Danish prime minister) and the famous disc jockey Anders Trentemøller.

After the official opening ceremony, the following week was packed with numerous other events. Apart from sporting competitions, there were also a number of cultural events. And during the week, “outcities” across the world – Melbourne, Mexico City, Rio de Janeiro, Aarhus, Antwerp and Tel-Aviv – hosted similar independent cultural events throughout the week.

At the Copenhagen Gay and Lesbian Film Festival, Cleve Jones, Harvey Milk’s comrade-in-arms, personally introduced a showing of the 2008 movie “Milk” (which features Jones as a character) and discussed the origin of the film.

Some sign of the Outgames brand could easily be spotted in practically every nook and cranny in Copenhagen. There were thousands of Danish LGBT volunteers stationed at the airport, the train station, the city’s central neighbourhoods and other sites of interest who were eager to provide helpful information about the games. It should be pointed out, however, that the games’ 250-page programme was so detailed and so clear that it was hardly necessary to trouble the volunteers.

Most important was the Human Rights Conference held in parallel with the games at the new building of Danish Radio and at the Information Technologies University. Speakers included Copenhagen’s mayor and numerous famous activists, former NBA basketball player John Amaechi, feminist Virginia Apuzzo and Council of Europe Human Rights Commissioner Thomas Hammarberg.

A special award was given to 95-year-old Axel Axgil, who in 1948 co-founded Denmark’s first gay and lesbian rights organization and in 1989 entered into the first ever state-recognized, registered same sex partnership.

The conference also dealt with LGBT rights in the South Caucasus. Georgia and Armenia both presented reports alongside representatives of ILGA Europe and COC Netherlands. The report on Georgia was pre-

ია აპუცო, ევროსაბჭოს ადამიანის უფლებების კომისარი თომას ჰამარბერგი და სხვა მრავალი. განსაკუთრებული ჯილდო გადასცეს 95 წლის ალექს აქსგილს, რომელმაც ლესბოსელებისა და გეების დაცვის ორგანიზაცია დააფუძნა 1948 წელს და მსოფლიოს ისტორიაში პირველი ოფიციალურად რეგისტრირებული პარტნიორი ჰყავდა. სწორედ ამ წყვილის ერთობა იქცა სახელმწიფოს მიერ ერთსქესიანი ურთიერთობის აღიარების პრეცედენტად 1989 წელს.

ამ კონფერენციაზე დრო სამხრეთ კავკასიაში ლგბტ უფლებების დაცვასაც დაეთმო. მოხსენებები საქართველომ და სომხეთმა წარადგინეს ილგა ევროპისა და სი-ოუ-სი ნიდერლანდის წარმომადგენლებთან ერთად. საქართველოზე მოხსენება კოპენჰაგენის პრაიდ-ქალაქში გაიმართა. მისი ორგანიზება “პანგეამ” ითავა. ეს ჯგუფი დანიაში მცხოვრებ უცხოელ ლგბტ ადამიანებს უწევს დახმარებას და თავიანთი საქმიანობის შესახებ ინფორმაცია ქართულ ენაზეც აქვს მომზადებული. პრაიდ-ქალაქში ადგილობრივ ორგანიზაციებთან ერთად ილგა ევროპის სტენდიც იყო განთავსებული ინფორმაციის გასავრცელებლად.

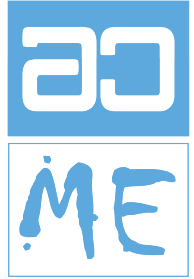
ჩვენთვის ყველაზე სასიხარულო მომენტი მაშინ დადგა, როდესაც კონფერენციის ბოლოს “კოპენჰაგენის სასარგებლო პრაქტიკების კატალოგის” პრეზენტაცია მოხდა. კატალოგის 10 სხვადასხვა კატეგორიაში, რომელი მსოფლიო მასშტაბით ლგბტ ორგანიზაციების წარმატებული პრაქტიკები იყო წარმოდგენილი, ჩვენი ორგანიზაციის ჟურნალიც მოხდა. კატეგორიაში “კულტურა და მედია” ჟურნალი “მე” წარმოდგენილი იყო, როგორც სამაგალითო ლგბტ გამოცემა მსოფლიოს მასშტაბით. კონფერენციის მსვლელობისას სხვადასხვა სფეროს გამორჩეულ წარმომადგენელს მოკლე კომენტარებიც ჩამოვართვით, რომელსაც წინამდებარე ნომერში გთავაზობთ.

პაატა საბელაშვილი

sented at Pride Square and facilitated by Pangea, a Denmark-based group which provides assistance to LGBT people from foreign countries and even has information about its activities available in the Georgian language. Together with other, local organizations, ILGA Europe also operated a stall in Pride Square to disseminate information about the organization.

The most exciting moment for us came at the end of the conference, when a presentation was held for the “Copenhagen Catalogue of Good Practices”. The catalogue outlined successful practices implemented by LGBT organizations throughout the world grouped into ten categories. “Me” magazine was featured in the “Culture and Media” section as an only LGBT press entry. During the conference we asked various prominent figures to comment briefly on topical issues – they can be found commentary section in this issue.

Paata Sabelashvili

mosaz rebaTa mraVa l fer ovneba

კოპენჰაგენის „აუთგეიმების“ მსვლელობისას სხვადასხვა მნიშვნელოვან თემაზე თითო-თითო კითხვით მიემართეთ პოლიტიკოსებს, საჯარო მოხელეებს, ევროპული სტრუქტურების წარმომადგენლებს, სამართალმცოდნეებსა და ათლეტებს. გათავაზობთ რამდენიმე მათგანის პასუხს.

ben baqsi, nider landebis mTavrobis warmomadgene l i

მე: რატომ არის მნიშვნელოვანი საჯარო მოხელისათვის ლგბტ საკითხებზე მუშაობა?

ბ.ბ.: ყველაზე მნიშვნელოვანი თანასწორობაა. თუ ლგბტ ადამიანები არ არიან თანასწორნი, ეს იმას ნიშნავს, რომ ჯერ კიდევ ბევრი საქმეა გასაკეთებელი.

ulrika l unaceki, evropar l amentis wevri

მე: რამდენად მნიშვნელოვანია, როცა ლგბტ ჯგუფის წარმომადგენელი პოლიტიკურ მოღვაწეობას ეწევა და არჩეული პარლამენტის წევრად?

უ.ლ.: ერთი მხრივ, პოლიტიკოსები ასრულებენ თავის დანიშნულებას – კანონმდებლობას უფრო არადისკრიმინაციულს ხდიან და ცვლილებებსაც უკვალავენ გზას. მეორე მხრივ, მნიშვნელოვანია ლგბტ პოლიტიკოსების ხილვადობა, რათა ადამიანების დამოკიდებულება შეიცვალოს.

julia elgeiTi, geebisa da lesbolebis saerTaSoriso sportuli asociaciis TanaTavmj domare.

მე: რატომ არის ლგბტ ათლეტისათვის მნიშვნელოვანი საკუთარი თავის სპორტის მეშვეობით გამოხატვა?

ჯ.ა.: თუ ლგბტ ათლეტს უსაფრთხო ლგბტ სპორტულ გარემოში თვითგამოხატვის შესაძლებლობა ეძლევა, ამან შეიძლება დამატებითი პოტენციალი შესძინოს მას, ვინაიდან, ჩვეულებრივ სპორტის სფერო გამოირჩევა ჰომოფობიური პოლიტიკის მქონე ათლეტთათვის მეტად მნიშვნელოვანია უსაფრთხო თვითგამოხატვის შესაძლებლობა სპორტულ გარემოში ეძიონ.

qis vaal diki, seqsualuri orientaciis samarTl is profesori, leidenis samarTl is samagistro skola.

მე: რა მნიშვნელობა აქვს ლგბტ ადამიანისათვის აკადემიურ სფეროში მოღვაწეობასა და ლგბტ უფლებების აკადემიური დისციპლინის შესწავლის საგნად ქცევას?

ქ.ვ.: ეს იმდენად მნიშვნელოვანია, რამდენადაც ლგბტ მოძრაობას ესაჭიროება ახალი ინფორმაცია მრავალ საკითხზე, რომლის მოპოვებაც მას აკადემიური სფეროდან შეუძლია.

belinda paiki, kacebsa da qalebs Soris Tanasworobisa da samoqal aqo sazogadoebis generaluri direktoratis direktori evrokomisiaSi.

მე: დღეს რომ შეგეძლოთ, რას შეცვლიდით ან შეენიანაღმდეგებოდით?

ბ.პ.: სტერეოტიპებს. ადამიანების უმრავლესობა სტერეოტიპებით აზროვნებს და მოქმედებს, როდესაც ვფიქრობთ, ყველაფერი ვიცით პიროვნების შესახებ, რაც გვჭირდება რომ ვიცოდეთ. სინამდვილეში სხვებს, უბრალოდ, იარაღის ვაკერებთ სექსუალობის, გენდერის, კანის ფერისა და ფიზიკური შესაძლებლობების მიხედვით. ვისურვებდი, ყველას შეგეძლო ადამიანის შესახებ აზრის შექმნა შეცნობის გზით არა ამ იარაღების საფუძველზე.

Tomas hamarbergi, evropis sabWos adamianis uf lebebis komisari.

მე: რამდენად მნიშვნელოვანად თვლით სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენელი ადამიანის უფლებების დამცველების მონაწილეობას ცვლილებების მისაღწევად?

თ.ჰ.: ჩემი აზრით, სამოქალაქო სექტორი ძალიან მნიშვნელოვანია, ვინაიდან მათი მუშაობის გარეშე ბევრი რამის შეცვლა შეუძლებელი იქნებოდა. ლგბტ მოძრაობამ მნიშვნელოვან ცვლილებებს მიაღწია ევროპულ სივრცეში, თუმცა, ისიც ცხადია, რომ ბევრი რამე კვლავ შესაცვლელია.

RAINBOW OF OPINIONS

During Copenhagen Autgames we asked single question to politicians, public officials, European institutions' representatives, lawyers and athletes. In this section we offer some of their answers.

Ben Backs, Dutch government employee

ME: Is it important to work on LGBT issues being a state employee?

Backs: It is all about equality. If there is no equality for LGBT it means there is much work to do. So, yes it is.

Ulrike Lunacek, member of the European Parliament

ME: Why is it important for an LGBT person to be in politics and to become an elected official?

Lunacek: One thing is to do is what politicians are here to do – to change the laws to be non-discriminatory and push forward for equality. And the other is to be visible as openly lesbian, gay, bisexual, transgender in order to change people's mindsets and their hearts.

Julia Applegate, co-president of Gay and Lesbian International Sports Association (GLISA)

ME: For an LGBT athlete why is it important to express one's self through sports?

Applegate: If LGBT athletes have the opportunity to express themselves, especially in a safe gay sporting environment, it can be very empowering because usually for LGBT, sports is a place that is scary and unsafe due to homophobia. If athletes manage to find a safe environment, it is empowering for them.

Kees Waaldijk, senior lecturer specializing in sexual orientation law, Graduate School - Leiden Law School

ME: Why is it important for LGBT people to be in Academia and establish LGBT rights as an academic discipline?

Waaldijk: It is important because the LGBT movement needs credible and reliable information on many issues and through academia you can get that information.

Belinda Pyke, director for Equality between Men and Women, Action against discrimination, and Civil Society Directorate General in the European Commission.

ME: If you could change or stop something from happening today, what would it be?

Pyke: It would be stereotypes, because most of us think or behave through them, when we think we know everything we need to know about a person because of some particular label about their sexuality, gender, colour or physical ability. I wish we could meet every person with an open mind and actually get to know the person rather than looking at labels.

Thomas Hammarberg: Council of Europe commissioner for human rights

ME: Do you think that what human rights defenders from civil society are doing is important for achieving change?

Hammarberg: Yes I think they are very important, because I do not think there will be change without pressure from civil society. And I think that the LGBT movement is absolutely crucial and has already achieved changes in Europe, but much more needs to be done.

ukan, sabWo Ta kavSi r i saken! Back to USSR!

დასავლური ფასეულობებისა და ერთიანი ევროპული სივრცისაკენ დეკლარირებული სწრაფვა, სხვა ცვლილებებთან ერთად, საბჭოური მემკვიდრეობის კიდევ ერთი ანომალიისაგან - პოლიტიკური იდეოლოგიის რანგში აყვანილი ჰომოფობიისაგან გათავისუფლებასაც გულისხმობდა. დეკრიმინალიზაციის აქტი არც ხელისუფლების პროგრესულობის მაჩვენებელი იყო და არც “ქვემოდან” ინიცირებული პროცესისა და ზენოლის ლოგიკური შედეგი. პოლიტიკური მოსაზრებით მოტივირებული აქტს, რომელიც ევროპის საბჭოში შესასვლელად ერთ-ერთ აუცილებელ ნაბიჯს წარმოადგენდა, არც საჯარო დებატები უძღოდა წინ. შესაბამისად, დასავლური ქვეყნებისაგან განსხვავებით, სადაც დეპათოლოგიზაციისა და დეკრიმინალიზაციის პროცესებს ლგბტ ადამიანების სამოქალაქო და ადამიანური უფლებების აღიარებისათვის ბრძოლის ახალი ეტაპი მოჰყვა ანტიდისკრიმინაციული კანონების შემუშავება-იმპლემენტაციის სახით, ჩვენთან, ჰომოსექსუალობის ხელახალ კრიმინალიზაციაზე ალაპარაკდნენ.

ქვეყანაში ნაციონალიზმისა და ქსენოფობიის მზარდი ტალღის ფონზე, ეთნიკური და რელიგიური უმცირესობების წარმომადგენელთა მსგავსად, რომლებიც “საფრთხეს უქმნიდნენ” ქვეყნის მთლიანობას, ჰომოსექსუალთა დემონიზაცია და თეორიები “ცისფერთა შეთქმულებაზე” პოლიტიკური რიტორიკის აუცილებელ შემადგენელ ნაწილად იქცა. პოლიტიკური ჰომოფობიის მთავარი მახასიათებელი ჰომოსექსუალობის, როგორც “დასავლური მოდის” ქვეყანაში დამკვიდრების მცდელობის კრიტიკა იყო. საჯარო სივრცეში პოლიტიკოსთა ჰომოფობიური გამონათქვამების ზედაპირული ანალიზიც კი ნათლად ცხადყოფს, რომ ჰომოფობიური განწყობისა და მორალური პანიკის გაღვივების ინიციატორები ძირითადად ის ძალები არიან, ვინც ტრადიციონალიზმსა და ნაციონალურ-რელიგიურ გამორჩეულობაზე აკეთებს აქცენტს და ლიად უპირისპირდება დემოკრატიულ ფასეულობებს.¹

თუ დასავლური ქვეყნების გამოცდილებას გადავხედავთ, გასული საუკუნის 50-იანი წლებიდან, გეებისა და ლესბოსელების გამათავისუფლებელი მოძრაობის მხარდამჭერებად, ტრადიციულად, ცენტრისტული და მემარცხენე ძალები მოიაზრებიან: ლიბერალები, თავისუფალი დემოკრატები, სოციალ-დემოკრატები, ლეიბორისტები, სოციალისტები, კომუნისტები, ასევე ნაციონალური და სხვა უმცირესობების წარმომადგენლებისა და პროფკავშირების წარმომადგენლები, რომლებიც მჭიდროდ თანამშრომლობენ

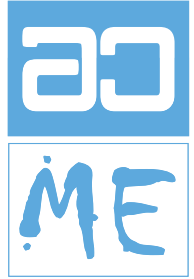
For Georgia, espousing Western values and declaring aspirations to join the common European space have meant, among other changes, liberation from a particular Soviet anomaly - the elevation of homophobia to the realm of political ideology. The decriminalization of homosexuality in Georgia in 2000 was not an indicator of the progressive nature of the government, nor was it a process initiated “from the bottom up” or the logical result of “bottom-up” pressure.

The move was politically motivated, as it was among the requirements that needed to be met to join the Council of Europe; no public debates were held on the issue before the decision was taken. Accordingly, unlike in Western countries - where, after depathologization and decriminalization, LGBT people began fighting for the recognition of their civil rights in the form of antidiscrimination legislation - in Georgia, there has been discussion on recriminalizing homosexuality.

Amid a growing wave of nationalism and xenophobia in the country, homosexuals - like representatives of ethnic and religious minorities who “posed a threat” to Georgia’s wholeness - were demonized and theories about a “gay conspiracy” became an integral feature of political rhetoric.

The central narrative of political homophobia was criticism about an attempt to establish homosexuality as a “Western fashion”. Even a superficial analysis of homophobic statements made in public by politicians makes it clear that the main promoters of homophobic moods and moral panic were the forces who generally place emphasis on traditionalism and national-religious exceptionality and openly oppose democratic values.¹

In Western countries, since the 1950s supporters of the gay and lesbian liberation movement have generally belonged to centrist or left-wing political groups, such as liberals, free democrats, social-democrats, labourites, socialists and communists, as well as other minority groups and trade unions which cooperated closely with the aforementioned political forces. On the other hand, religious, conservative, traditionalist, nationalist and pro-fascist groups have generally

ზემოთ ჩამოთვლილ პოლიტიკურ ძალებთან. ლგბტ ადამიანებისათვის თანაბარი უფლებების მინიჭების წინააღმდეგ ხშირად გამოდიოდნენ რელიგიური, კონსერვატიული, ტრადიციონალისტური, ნაციონალისტური და პროფაშისტური ჯგუფები. ადრე ღია გეიდ ყოფნა ავტომატურად ნიშნავდა მემარცხენე ლიბერალური ყაიდის პოლიტიკოსთა მხარდაჭერას – დემოკრატები ამერიკაში, ლეიბორისტები ინგლისში, სოციალისტები საფრანგეთში და სხვ.

ცხადია, დასავლეთის ქვეყნებში ლგბტ ადამიანების უფლებებზე მდგომარეობას მნიშვნელოვანწილად განაპირობებს ჯგუფის წარმომადგენელთა აქტიური მონაწილეობა საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში. ისინი ცდილობენ პრობლემები, რომელიც კონკრეტულ ჯგუფსა და დისკრიმინაციულ პრაქტიკებს უკავშირდება, ხილული გახადონ საზოგადოებისა და პოლიტიკოსებისათვის. თუმცა, რეფორმები, რომლებსაც ბევრ ქვეყანაში ანტიდისკრიმინაციული კანონებისა და მათი იმპლემენტაციის მექანიზმების შემუშავება მოჰყვა, მნიშვნელოვანწილად იმ ძალების პოლიტიკური ნებითაა განპირობებული, რომლებიც ქვეყანაში პოლიტიკური პროცესების სათავეში დგანან და გაცნობიერებული აქვთ ამ ცვლილებების აუცილებლობა.

ჩვენთან, სადაც პარტიების უმრავლესობა მხოლოდ დასახელებით განსხვავდება ერთმანეთისაგან და არა იდეოლოგიით ან რაიმე ფასეულობებისადმი ერთგულებით, საკითხის მიმართ განსაკუთრებული მგრძნობელობით არც ადგილობრივი “ლიბერალები” გამოირჩევიან. უკეთეს შემთხვევაში, ისინი საერთოდ თავს იკავებენ ამ საკითხზე საკუთარი პოზიციის დაფიქსირებისაგან. დამატებით, ჩვენს ქვეყანაში, ლგბტ ჯგუფის წარმომადგენელთა უმეტესობის სამოქალაქო აქტივობა (ისევე, როგორც საზოგადოების დიდი ნაწილი), სამწუხაროდ, ძალიან დაბალია. ამიტომაც, ქვეყანაში არსებული ჰომოფობიისა და დისკრიმინაციული პრაქტიკების საზოგადოებრივ პრობლემად ქცევა, ისევე, როგორც მხარდაჭერების მოძებნა ჩვენს, ერთი შეხედვით ჭრელ, მაგრამ სინამდვილეში ერთგვაროვან პოლიტიკურ სპექტრში, საკმაოდ ძნელია. პოლიტიკოსთა ერთი ნაწილი საერთოდ ეწინააღმდეგება რელიგიური, ეთნიკური, კულტურული და სექსუალური უმცირესობების საკითხების ერთ სიბრტყეში განხილვას. ზოგიერთი მათგანი თვლის, რომ ეს “პირადი გემოვნების საკითხია” (დავით ბაქრაძე), ზოგისათვის ეს მოდაა, რომელიც “უმუშევრობის, ნარკომანიისა და ქურდული ტრადიციების მიყოლასთან” ერთად, ქვეყნის ერთ-ერთი უმთავრესი პრობლემაა (ელენე თევდორაძე)², ზოგისათვის კი – ცოდვა, რომელიც სჯულის კანონს ეწინააღმდეგება და ამიტომაც ხელახლა საჭიროებს კრიმინალიზაციას (დimitრი ლორთქიფანიძე)³.

პარლამენტის ადამიანთა უფლებების კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილის გულწრფელ აღსარებასა და ინიციატივას ჰომოსექსუალური ურთიერთობების ხელახალი კრიმ-

opposed granting LGBT people equal rights. Earlier, being openly gay automatically meant supporting politicians on the liberal side of the spectrum, e.g. the Democrats in the USA, the Labourites in Britain and the Socialists in France.

Clearly, the relatively favourable civil rights situation of gays in Western countries is to a significant extent conditioned by the fact that members of the group take active part in public life. They seek to make discriminatory practices and problems concerning the group visible to the public and to the political spectrum.

At the same time, the reforms that have been brought thanks to the elaboration of antidiscrimination laws and relevant implementation mechanisms were also to a large extent the result of the political will of these countries' leaders and their understanding of the importance of such reforms.

In our country, where most political parties are distinguished from each other only by their names, not by any ideology or fidelity to some kind of values, not even the local “liberals” have shown any special concern about LGBT rights. In the best case scenario, they refuse to state their position at all. Furthermore, in our country, the majority of LGBT people (like the majority of the public as a whole) are unfortunately not engaged in civic activism. This makes it quite difficult to convince the public to view the discriminatory practices and the prevailing homophobia as societal problems and to find supporters among our at-first-glance diverse but in fact homogenous political spectrum.

Some politicians completely reject the idea of discussing issues concerning religious, ethnic, cultural and sexual minorities in the same context. Some believe that “it’s a matter of personal taste” (Parliament Speaker Davit Bakradze), while others see homosexuality as one of the most significant problems facing our society, alongside “unemployment, drug use and the traditions of the criminal underworld”² (Elene Tevdoradze, former chairwoman of the parliamentary human rights and civic integration committee). Still others consider it a sin that contravenes religious law and therefore must be officially recriminalized (Dimitri Lortkipanidze, current deputy chairman of the parliamentary human rights and civic integration committee).³

This latter statement, a frank admission made by Lortkipanidze at a civil society meeting on 30 July, was met with loud laughter by NGO representatives and jour-

ინალიზაციის შესახებ არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და მედიის წარმომადგენლებთან შეხვედრაზე დარბაზში ხმაბლად სიცილი მოჰყვა. არაერთგვაროვანი რეაქცია ჰქონდათ პარლამენტის წევრებსაც. “ქართული სტრასბურგის” შექმნაზე მეოცნებე ომბუდსმენობის კანდიდატი თავისი ჰომოფობიური განცხადების წყალობით, რამდენიმე დღით მედიისა და საზოგადოების ყურადღების ცენტრშიც მოექცა.

საზოგადოების იმ ნაწილის მკვეთრად ნეგატიური რეაქცია ომბუდსმენობის კანდიდატის ჰომოფობიურ განცხადებაზე, რომელიც არც ლეგტ პეტეისტების პეტეიური მხარდამჭერია და არც ჰომოფილით გამოირჩევა, გვაფიქრებინებს, რომ ამგვარ განცხადებებს მოქმედი პოლიტიკოსები მხარდამჭერთა რიცხვის გაზრდის ნაცვლად მარგინალიზებისაკენ მიჰყავს. რამდენად აისახება ელექტორატის ამგვარი რეაქცია ჩვენი პოლიტიკური სპექტრის გამრავალფეროვნებაზე, ამას მომავალი წინასაარჩევნო პროცესი გვიჩვენებს, ჩვენ კი წინ დიდი სამუშაო გველის.

ეკა აღდგომელაშვილი

nalists present. Members of parliament gave divergent reactions. The ombudsman nominee, who dreams of creating a “Georgian Strasbourg”, found himself at the centre of attention of the media and the public for several days thanks to his homophobic statement.

The fact that part of society - which in general neither supports LGBT activism nor is especially homophobic - reacted in a sharply negative manner to the homophobic remark by the ombudsman nominee leads us to conclude that such statements tend to marginalize politicians instead of increasing their popularity.

The extent to which the electorate’s reaction will manifest itself in the diversification of our political spectrum will be made apparent by pre-election processes in the future. For us, meanwhile, there is a lot of work ahead.

Eka Aghdgomelashvili

1. “პედერასტების” ქორწინების დაკანონება რომ საპატრიარქოსთან და მართლმადიდებლობასთან ოფიციალური ომის გამოცხადებას ნიშნავს, ამაზე “ალიასთან” საუბრობას გუბაზ სანიკიძე აცხადებს: ...ჩემთვისაც ნაცნობია ეს ინფორმაცია, რომ ევროკავშირი ასეთ პირობებს ღიად ითხოვს. იქნებ, ევროკავშირმა საქართველოში იმას მიხედოს, რომ სასამართლოები რომ არ არის, თვითმმართველობა რომ არ მუშაობს და პედერასტების ქორწინებას წუ დაგვაძალდებენ რა! წყალსაც წაუღია ევროკავშირი. ევროპას აქვს მორალური კრიზისი. <...> ასეთ სისულელეზე საქართველოში წურც იოცნებებენ, საქართველოში ეს არ დაკანონდება. მხოლოდ ქართულ ტრადიციებს კი არა, ზოგადად ადამიანურ ტრადიციებს ეწინააღმდეგება. ...”. “ალია”, №95(2068), 16-17 აგვისტო 2007. “საქართველოში იცხადების ქორწინებას აკანონებენ? რა წერია ევროკავშირის რეკომენდაციებში”.

“...გლობალისტები ძალიან ძლიერები არიან. <...> გავიძულებენ რელიგიური და კულტურული ღირებულებები გადავავსოთ. ყველაფერ ეროვნულსა და ტრადიციულს რატომღაც საბჭოთა, ნიუთონ გადონამიად აცხადებენ. თუნდაც ის შემოპარული სიმბიოზე - გეიპარადის მონყოფის დედა - მათგან არის ნაშობი. ეროვნულ პოლიტიკაზე მდგომი ადამიანებისათვის ამ ხალხს გამზადდებოდა აქვს პიარმბლოკები - ფამისტა, რეტროგრადი და ა.შ.” კვირის პალიტრა, №32(649), 6-12 აგვისტო 2007. “არ გამოვირჩივარ ოქრუაშვილისა და პატარკაციშვილის ალიანსს” (ინტერვიუ კახა კუკავასთან)

2. “...დღეს ჩვენი უმთავრესი პრობლემა უმუშევრობა, ნაკომინა, ქურდული ტრადიციების მყოფი და ორიენტაციის შეცვლა.

- ორიენტაციის შეცვლაში რას გულისხმობთ?
- რა თქმა უნდა, სექსუალურ ორიენტაციას ვგულისხმობ. ჩემი აზრით, დიდი უბედურებაა, როცა ანდენი ახალგაზრდა იცვლის სექსუალურ ორიენტაციას. თუ ჩვენ ამ პრობლემებს სათანადოდ არ მივხედეთ, ხელ შეიძლება კატასტროფის წინაშე აღმოვჩნდეთ.
- თქვენი აზრით, როგორ უნდა ევროპოლით იმ პრობლემას, რასაც ორიენტაციის შეცვლა ჰქვია?
- მათ, ვინც ამ ორიენტაციით დაიბადნენ, ვერაფერს მოუუხერხებთ. მაგრამ ყველამ კარგად ვიცით, რომ ბევრი სექსუალურ ორიენტაციას მიმბაძვლობით იცვლის. დღეს ეს სამინიშნო რატომღაც მოდურად ითვლება. ჩვენ ახალგაზრდობას არ უნდა მივცეთ იმის შესაძლებლობები, რომ ასეთ რალაცებზე იფიქრონ. სექსუალური ორიენტაციის მასობრივი შეცვლა არანაკლები სამინიშნოა, ვიდრე ქურდული სამყაროსადმი სწრაფვა.” ახალი თაობა №307 “რატომ იცვლიან ქართველი ახალგაზრდები სექსუალურ ორიენტაციას?” ინტერვიუ ელენე თევდორაშვილთან

3. “ვფიქრობ უხერხულობას არ უნდა ინეგდეტს გავცე პასუხი რასაც ვფიქრობ. მე ვფიქრობ რომ მამათმავლობა უნდა იყოს დასჯადი ქმედება ამ ქვეყანაში, იმიტომ რომ ის ჩვენი რჯულის კანონი იყვება და თან ისევეა ძალიან მიმიყვარა. მე ვფიქრობ რომ მამათმავლობის წინააღმდეგ ბრძოლის ერთ-ერთი საუკეთესო საშუალება იქნება თუ სისხლის სამართლის წესით ეს ქმედება იქნება დასჯადი.” დიმიტრი ლორთქიფანიძე, <http://www.civil.ge>. ომბუდსმენობის კანდიდატი: ჰომოსექსუალიზმი “უნდა დაისაჯოს”

1. Legalizing marriages of “pederasts” would mean officially declaring war against the Orthodox Church and the Georgian Patriarchate, Georgian opposition leader **Gubaz Sanikidze** once told the Alia newspaper: “... I have heard that the EU is openly demanding such conditions. The EU should do something about the fact that there are no [independent] courts in Georgia and local governance systems do not work, instead of imposing pederasts’ marriage on us. To hell with the EU. Europe is in a moral crisis. <...> They shouldn’t even dream about such stupid things happening in Georgia; it will never be legalized in Georgia. It goes against not only Georgian traditions but also common human traditions...” . **Alia, No 95 (2068), 16-17 August 2007.** “Will gay marriage be legalized in Georgia? What is written in the EU’s recommendations?”

“... The globalists are very strong. <...> They are forcing us to reconsider our religious and cultural values. For some reason they declare every national tradition to be a red, Soviet remnant. For instance, this ugly business that has infiltrated us - plans to organize a gay parade - comes from them. And these people have PR clichés ready to respond to those who stand by national traditions - fascist, retrograde, and so on.” **Kviris Palitra newspaper, No 32 (649), 6-12 August 2007, “I do not rule out an alliance between Okruashvili and Patarkatsishvili** - an interview with [opposition leader from Conservative Party] Kakha Kukava”

2. “[**Tevdoradze**] Our biggest problems today are unemployment, drug abuse, criminal underworld customs and orientation change.

[**Akhali Taoba**] What do you mean by orientation change?

[**Tevdoradze**] Of course I mean sexual orientation. In my opinion, it is a great tragedy when so many young people are changing their sexual orientation. If we do not duly take care of these problems, we could face a catastrophe later on.

[**AT**] How, in your opinion, should we combat this problem which you call orientation change.

[**Tevdoradze**] We can’t do anything to help people born with that [homosexual] orientation, but we all know full well that many people change their sexual orientation by emulating others. For some reason this horrible thing is considered fashionable these days. We should not allow our young people to think about such things. A mass change of sexual orientation would be no less terrible than mass aspirations to be part of the criminal underworld.” “**Why are Georgian young people changing their sexual orientation?**” - **Akhali Taoba, No 307**

3. “I don’t find it awkward to answer that question by telling you what I think. I think that homosexuality should be a punishable act in this country, because it is punishable under the laws of our religion - and it is punished very severely... I think that one of the best ways to combat homosexuality would be to make such acts punishable under the Criminal Code.” “**Ombudsman nominee says ‘homosexuality should be punishable’**”, **Civil.ge** (for related article in English see <http://civil.ge/eng/article.php?id=21309>)

ombudsmenebi rekriminalizaciis Sesaxeb

Ombudsmen on Recriminalization

2009 წლის სექტემბრიდან საქართველოს ახალი სახალხო დამცველი ეყოლება. ივლისის ბოლოს დასახელდა ომბუდსმენობის ორი კანდიდატი. სახელისუფლებო პარტიამ გიორგი ტულუშის კანდიდატურა დაასახელა, საპარლამენტო ოპოზიციამ კი დიმიტრი ლორთქიფანიძე, რომელსაც პარლამენტში ადამიანის უფლებებისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილის თანამდებობა უჭირავს. კანდიდატების დასახელებითანავე "საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციამ" და ფონდმა "ღია საზოგადოება საქართველომ" ერთობლივად მოაწყვეს სამოქალაქო საზოგადოების შეხვედრა კანდიდატებთან.

შეხვედრაზე კანდიდატებს შეკითხვა დაუსვეს "რუსთავი 2-ის" რეალური შოუ ბარი-4-დან ერთ-ერთი მონაწილის დისკვალიფიკაციის შესახებ მისი სექსუალური ორიენტაციის გამჟღავნების გამო. ამ კითხვას ორი რადიკალურად განსხვავებული პასუხი მოჰყვა. გიორგი ტულუშმა აღნიშნა, რომ მისთვის სექსუალური ორიენტაციის ნიშნით მოქალაქის დისკრიმინაცია მიუღებელია. დიმიტრი ლორთქიფანიძის პასუხმა კი აუდიტორიაში ხმაური გამოიწვია. მან განაცხადა, რომ ჰომოსექსუალობა კანონით დასჯადი ქმედება უნდა იყოს, ვინაიდან სჯულის კანონის მიხედვით ეს საშინელი ცოდვია და მკაცრად ისჯება.

მოგვიანებით, პარლამენტის სხდომაზე ის ეცადა შემსუბუქებინა პოზიცია და დასძინა, რომ გულისხმობდა ისეთ ერთსქესიან კავშირებს, რომელიც საზოგადოებისათვის საშიში შეიძლება იყოს. მას არაფერი უთქვამს საზოგადოებისათვის ანალოგიური "საფრთხეების" შემცველ ჰეტეროსექსუალურ ქცევაზე. ომბუდსმენობის კანდიდატის ამ განცხადებას პოლიტიკოსთა მხრიდან ჯეროვანი რეაქცია არ მოჰყოლია. ჟურნალი "მე" დაინტერესება ძველი და ახალი ომბუდსმენების აზრით ამ შემთხვევასთან დაკავშირებით.

ME: როგორ შეაფასებდით ბ-ნი დიმიტრი ლორთქიფანიძის განცხადებას ჰომოსექსუალობის რეკრიმინალიზაციის "საჭიროებასთან" დაკავშირებით?

sozar subari: როცა ჩვენს ეპოქაში ადამიანის უფლებათა დამცველი, პარლამენტის წევრი, ადამიანის უფლებათა კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე და სახალხო დამცველობის კანდიდატი ლაპარაკობს ჰომოსექსუალობის კრიმინალიზაციაზე, ეს ანომალია და დიდი სირცხვილია. ეს ნიშნავს იმას, რომ ამ ადამიანს საერთოდ არა აქვს წარმოდგენა საქართველოს კონსტიტუციაზე და ადამიანთა თანასწორობის კონსტიტუციურ პრინციპზე. რეალურად, ჰომოსექსუალობის კრიმინალიზაციაზე და სისხლის სამართლის წესით დასჯაზე საუბარია ანომალია.

In September 2009 Georgia will have a new ombudsperson. The selection process took place in late July, with two candidates nominated for parliament's approval. The winning candidate, Giorgi Tughushi, was named by the ruling party while the parliamentary minority nominated Dimitri Lortkipanidze, an MP who holds the post of deputy chairman of the parliamentary human rights and civic integration committee. As soon as these nominations were put forward, two prominent NGOs, the Georgian Young Lawyers' Association and the Open Society Georgia Foundation, organized a meeting for the two candidates with civil society representatives.

At the meeting, Tughushi and Lortkipanidze were asked about expelling a contestant from Rustavi-2 TV's "Bar - 4" reality show in 2007 after he came out as gay. This question received two radically different answers. Giorgi Tughushi stated plainly that discrimination against a citizen on the basis of sexual orientation was unacceptable. Mr Lortkipanidze's answer, however, caused an uproar in the room. He declared that homosexual activity should be punishable by law since, according to the laws of the Church, it is a terrible sin that is punished severely.

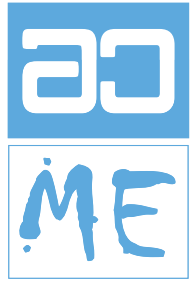
Later, addressing parliament, Lortkipanidze sought to soften this stance, saying that he in fact was referring to the kind of same-sex unions which can pose a danger to society. He said nothing about analogous "dangers" posed by heterosexual behaviour though.

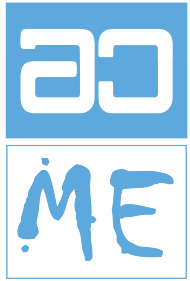
The response to Lortkipanidze's statement has not been adequately clear.

Me magazine asked both Tughushi and the current ombudsman, Sozar Subari, to comment.

SUBARI: When in our age a person charged with defending human rights, a member of parliament, the deputy chair of the human rights committee and a candidate for ombudsman speaks about criminalizing homosexuality, it is an anomaly and a great disgrace. This means that that person has no idea about the Georgian constitution and the constitutional principle of equality for all. In fact, any talk about criminalizing homosexuality and making it a prosecutable offence is an anomaly.

The focus should be on something else entirely:

ნესით, აქცენტი სრულიად სხვა რამეზე უნდა იყოს: აბსოლუტურ თანასწორობაზე და იმაზე, რომ დისკრიმინაცია ნებისმიერი ფორმით, უმცირესი გამოვლინებითაც კი არ უნდა იყოს დასაშვები. სწორედ ეს არის ჩვენი საზოგადოების პრობლემა და უფლებათა დამცველები ამ მიმართულებით უნდა მუშაობდნენ. დიმიტრი ლორთქიფანიძეს ახლოს არ ვიცნობ და ამიტომ, არ ვიცი, ეს განცხადება მან პოლიტიკური მიზანშეწონილობის გამო გააკეთა, თუ რაიმე სხვა მიზნით, მაგრამ მაინც მგონია, რომ გულწრფელად თქვა ის, რასაც ფიქრობდა.

ზოგადად, პარლამენტის ადამიანის უფლებათა კომიტეტიც ანომალია და სამარცხვინოა თავისი თავმჯდომარის მოადგილესად, ლორთქიფანიძის ეს განცხადება მათგან არავის გაუპროტესტებია.

დარწმუნებული ვარ, ჰომოსექსუალობის კრიმინალიზაციის თემა საქართველოში დღის ნესრიგში უკვე ველარასდროს დადგება.

giorgi tuRuSi: ამ შემთხვევაში მნიშვნელოვანია საერთაშორისო სტანდარტები და ევროპის ადამიანის უფლებების სასამართლოს პოზიცია ამ საკითხთან დაკავშირებით. რამდენიმე წლის წინ ევროსასამართლომ მკაფიოდ დაადასტურა საკუთარი პოზიცია, როდესაც ირლანდიას ჰომოსექსუალობის დეკრიმინალიზაცია მოსთხოვა. უნდა გვახსოვდეს, რომ საქართველო არის ევროპის საბჭოს წევრი და სასამართლოს იურისდიქცია საქართველოზეც ვრცელდება. ევროპის საბჭოს გარდა არსებობს სხვა ორგანიზაციები და სტანდარტები, რომელთა მიხედვითაც წარმოუდგენელია ჰომოსექსუალობის კრიმინალიზაცია.

ME: რამდენად მისაღებია ასეთი აზრების მოსმენა იმ ადამიანისგან, ვისაც განზრახული აქვს სახალხო დამცველის პოსტის დაკავება და რომელიც ადამიანის უფლებების დაცვისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის საპარლამენტო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილეა? აქ არ იგულისხმება მხოლოდ კონკრეტული პიროვნება. ზოგადად, ომბუდსმენი იცავს ყველა მოქალაქეს, მიუხედავად იმისა, რამდენად არაპოპულარულად აქცევს სახალხო დამცველის აპარატს ამგვარი მუშაობა. საინტერესოა თქვენი პოზიცია იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორი უნდა იყოს სახალხო დამცველის მიდგომა იმ შემთხვევებში, როდესაც მოქალაქის უფლება სექსუალური ორიენტაციის ნიადაგზე ირღვევა?

giorgi tuRuSi: ომბუდსმენმა, ან ომბუდსმენობის კანდიდატმა უნდა იცოდეს, რომ მას ყველა ადამიანის დაცვა მოუწევს, ვისი უფლებაც ირღვევა. მაგალითად, ბევრ ქვეყანაში არ მოსწონთ პატიმრების უფლებებზე, მათ

absolute equality and the notion that no form of discrimination, even minor manifestations thereof, can be permitted. Precisely this is the problem facing our society and this is what our human rights defenders should be working on. I do not know Dimitri Lortkipanidze well, so I don't know if his statement was made for the sake of political expedience or for some other reason, still I do think that he spoke sincerely about what was on his mind.

In general, the parliamentary human rights committee itself is an anomaly and a disgrace, including its chair and deputy chair. None of them [committee members] protested at Lortkipanidze's statement.

I am convinced that the issue of criminalizing homosexuality in Georgia will never again be put on the agenda.

TUGHUSHI: In this case what's important are international standards and the position of the European Court of Human Rights on this matter. Several years ago the European Court clearly reiterated its position when it demanded that Ireland decriminalize homosexuality. We should remember that Georgia is a member of the Council of Europe, so the jurisdiction of this court extends to Georgia. Apart from the Council of Europe, there are other organizations and standards under which it would be unimaginable to criminalize homosexuality.

ME: Just how acceptable is it to hear such ideas from a person who is seeking the post of human rights defender and who is the deputy chair of the parliamentary human rights and civic integration committee? We are not speaking about a specific person here. In general, the ombudsman protects the rights of all citizens irrespective of how popular doing so makes the work of the Office of the Ombudsman and irrespective of public opinion in the country on such matters. We want to know your position as to how the ombudsman should approach cases in which a citizen's rights are being violated on the basis of their sexual orientation?

TUGHUSHI: An interesting question indeed. The ombudsman, or candidate for the post of ombudsman, should know that he will have to work to protect the rights of all people whose rights have been violated. For example, in many countries they don't like speaking about the rights of prisoners and the condi-

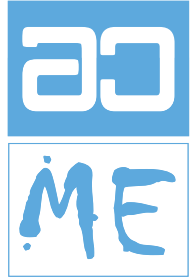
ყოფით პირობებზე საუბარი, მაგრამ ეს გარემოება არ უნდა აფერხებდეს ობუდსმენს დაიცვას პატიმრის უფლებები, ან ამის გამო უმცირესობის წარმომადგენლის უფლებები უგულვებელყო. ეს მოუღებელია. ობუდსმენის ინსტიტუტი სწორედ იმისთვის არის შექმნილი, რომ მან თვალყური ადევნოს, თუ როგორ იცავს სახელმწიფო კანონებს და თუ კანონი ირღვევა, არ აქვს მნიშვნელობა, კონკრეტულად ვის მიმართ ირღვევა ის. ობუდსმენმა უნდა უზრუნველყოს იმ ადამიანების უფლებების დაცვა, ვის მიმართაც დაირღვა კონკრეტული კანონი და არ უნდა ახდენდეს რომელიმე მოქალაქის ან მათი ჯგუფის კლასიფიკაციას გარკვეული ნიშნების მიხედვით.

ესაუბრნენ ნინო ბეკიშვილი და პაატა საბელაშვილი

tions they live in, but this should not impede the ombudsman from protecting prisoners' rights, or cause him to ignore the rights of minorities.

That is unacceptable. The institution of ombudsman was created precisely in order to oversee how well the state is upholding the law, so when the law is violated, it doesn't matter at whose expense it is being violated. The ombudsman must protect the rights of those people at whose expense the law is being violated. The ombudsman should not be classifying citizens or the groups they belong to based on some criteria.

By Nino Bekishvili and Paata Sabelashvili

eqimi froidi da `seqsua luri funqci is nai r saxeoba~

Doctor Freud and the "Diversity of Sexual Function"

1939 წლის 23 სექტემბერს გარდაიცვალა ზიგმუნდ ფროიდი, - იმ დროისათვის მსოფლიოს ალბათ ყველაზე ცნობილი ინტელექტუალი, რომელმაც უკანასკნელი თვეები ლონდონში იტყულებით ემიგრაციაში გაატარა და საკუთარი სიცოცხლე თავის ექიმს ევთანაზიის მეშვეობით დაასრულა. გარდაცვალებამდე ერთი წლით ადრე კი მისი სამშობლო — ავსტრია ჰიტლერის გერმანიამ შეიერთა.

ფროიდი, როგორც ებრაელი და ნაციონალ-სოციალისტების მიერ აკრძალული მოძღვრების — ფსიქოანალიზის შემქმნელი, ავტომატურად გასანადგურებელ მტერთა პირველ რიგებში აღმოჩნდა და მხოლოდ მისი მოსწავლისა და ყოფილი პაციენტის — პრინცესა მარია ბონაპარტის აქტიური შუამდგომლობით გადაურჩა საკონცენტრაციო ბანაკს. აღსანიშნავია, რომ ფროიდი მეორე მსოფლიო ომის დაწყებამდე დანარჩენი წლები გარდაიცვალა.

შვიდი წლით ადრე კი - 1932 წელს ფროიდს ღია წერილით მიმართა ალბერტ აინშტაინმა და ჰკითხა, შეიძლო თუ არა მას ადამიანის ფსიქიკა იმგვარად მართვადი გაეხადა, რომ "სიძულვილისა და ძალადობის ფსიქოზებს" ადამიანებზე ზემოქმედების უნარი დაეკარგათ. ფროიდის პასუხი, ერთი მხრივ, "პესიმისტური" იყო: ფსიქოანალიზს არ შესწევს ძალა, რათა ადამიანის ფსიქიკაში ამგვარი კორექტივები შეიტანოს. მეორე მხრივ კი, ყოველ ჩვენგანს აქვს იმისი უნარი, რომ იყოს პაციფისტი, ომისა და სიძულვილის იდეოლოგიებს დაუპირისპირდეს და მშვიდობისა და თანასწორუფლებიანობისათვის იბრძოდეს.

Sigmund Freud died on 23 September 1939. By that time he was probably the world's most prominent intellectual, a man who spent the last months of his life in forced exile in London and then was euthanized by his doctor. A year prior to his death, Hitler's Germany had annexed Freud's native Austria.

As a Jew and as the founder of the psychoanalytical school of psychology (which had been banned by the Nazis), Freud was a top target for destruction by the regime and it was only the actions of Marie Bonaparte, his student and former patient, that he escaped the concentration camp. Freud died a few days before the start of World War II.

Seven years earlier, in 1932, Albert Einstein sent an open letter to Freud, asking him if he could make the human psyche controllable in such a way that would make "the psychoses of hatred and violence" unable to influence people. Freud's answer was in one sense "pessimistic": psychoanalysis is not able to enter such corrections into the human psyche. On the other hand, though, he said that all of us have the ability to be pacifist and oppose the ideologies of war and hatred, instead fighting for peace and equal rights.

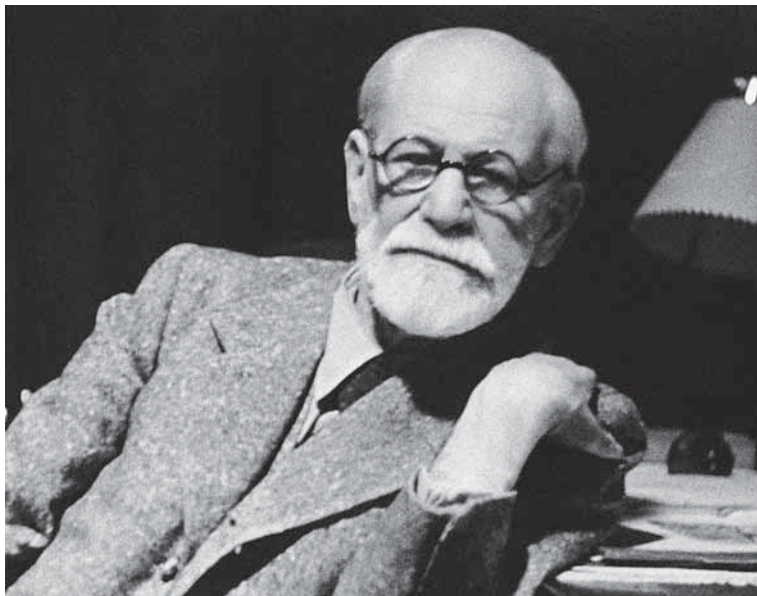

უკვე ემიგრაციაში მყოფ ფროიდს დაუკავშირდა ერთი ბრიტანული ჟურნალი, რომელსაც მისგან, როგორც “ანტისემიტის” მსხვერპლისაგან, ინტერვიუს აღება უნდოდა. ფროიდმა ინტერვიუზე უარი განაცხადა და თავისი გადაწყვეტილება იმით ახსნა, რომ მისთვის ბევრად უფრო ადვილია იმ ტიპის უსამართლობის წინააღმდეგ ხმის ამაღლება, რომელიც მას პირადად არ შეხება. ხოლო, ვინაიდან ნაცისტებმა “მთელი მისი ცხოვრების საქმე” გაანადგურეს, მისი ოჯახის წევრები დააპატიმრეს, ვენაში საკუთარი ბინიდან გამოაძევეს და მას 82 წლის ასაკში აიძულეს ემიგრანტი გამხდარიყო, – ყოველივე ამის შემდეგ იგი ამ თემაზე ობიექტურად ვერ ილაპარაკებდა.

არადა, ფროიდი სწორედ იმ მოაზროვნეთა რიცხვს მიეკუთვნება, რომელთა ნააზრევი მთლიანად საკუთარ გამოცდილებას ეფუძნება. უფრო მეტიც, ფროიდისავე თქმით, მთელი მისი სულიერი ძალისხმევა, რამაც იგი ფსიქოანალიზის შექმნამდე მიიყვანა, მამის მიმართ ამბივალენტური გრძნობების ახსნით იყო მოტივირებული. საკუთარი სულიერი დისონანსებისა და ტკივილების შესწავლა კი ფროიდისათვის სხვა ადამიანების მდგომარეობაში შესვლის, მათი ტანჯვის გაგებისა და განცდის უნარადაც უნდა ექცია ფსიქოანალიზს. თავად ფროიდი საკუთარ თავს მხოლოდ ექიმად მიიჩნევდა, რომელსაც ადამიანებისათვის სულიერი ტკივილების შეემსუბუქება სურდა.

ამ მიზნით იგი იმდროინდელი მედიცინისათვის სრულიად უჩვეულო გზას დაადგა და ფსიქიკის ყველაზე მეტად უხილავ განზომილებაში — არაცნობიერში შესვლა და მისი ანალიზი სცადა. არაცნობიერი ფსიქიკის შესწავლა რევოლუციური მოვლენა იყო არა მხოლოდ ფსიქოლოგიისა და მედიცინის ისტორიაში, არამედ, მისი მეშვეობით ადამიანის ხატება რადიკალურად შეიცვალა.

ფროიდის აღმოჩენა კი ის იყო, რომ არაცნობიერი, რომელიც ფსიქიკური ხდომილების განმსაზღვრელია, განდევნილი და ჩახშობილი სურვილებისგან შედგება. ადამიანის სულში არსებობს ძლიერი ლტოლვა სიამოვნებისაკენ, მაგრამ რეალობა უმეტესწილად არ იძლევა მისი რეალიზების საშუალებას და პირვანდელ სურვილს სახეს უცვლის, ისე, რომ საბოლოო შედეგი პირველადი მიზნისაგან ხშირად სრულიად განსხვავებულია. ჩახშობილი ან სახეცვლილი სურვილები კი ადამიანს ნევროზებისა და სხვა ფსიქიკური მოშლილობების სახით უბრუნდება და დამანგრეველ ძალებად გარდაიქმნება, რომლებსაც ის როგორც საკუთარი

After arriving in the UK, Freud was contacted by a British magazine that wanted to interview him in the capacity of a “victim of anti-Semitism”. Freud refused, explaining his decision by saying that it was much easier for him to speak out against the kinds of injustice that did not affect him personally. Since the Nazis had destroyed “all his life’s work”, imprisoned members of his family, evicted him from his Vienna apartment and forced him into exile at age 82, he reasoned he was unable to speak about the topic objectively.

Yet Freud belongs precisely to the ranks of those thinkers whose ideas are completely based on their own experiences. Furthermore, as Freud himself said, all of his spiritual efforts that led to his creation of psychoanalysis had been motivated by a desire to explain the feelings of ambivalence he had towards his own father. And psychoanalysis was to turn Freud’s study of his own dissonances and pain into an ability to enter the condition of other people and understand and feel their torments. Freud considered himself to be only a doctor who wanted to ease people’s spiritual pain.

To this end he set out on a path that was highly unusual in the medical culture of that time – he attempted to enter and study the most invisible dimension of the psyche, the unconscious. The study of the unconscious psyche was not only a revolutionary event in the history of psychology and medicine – it also radically changed the very notion of what it is to be human.

თავის, ასევე გარე სამყაროს წინააღმდეგ მიმართავს. თუმცა კი, თუ ადამიანი მათ შემოქმედებით ენერგიად გარდაქმნას, ანუ სუბლიმაციას ახერხებს, ისინი პოეტური ფანტაზიის მამოძრავებელ ძალების როლს ასრულებენ.

ჩანაშობილი და დეფორმირებული სურვილები თუ ლტოლვები, რომლებზედაც ფროიდი ლაპარაკობს, სექსუალური შინაარსისაა. შესაბამისად, სიამოვნებაშიც, უპირველეს ყოვლისა, სექსუალური სიამოვნება იგულისხმება. ამით სექსუალობა ფროიდის მოძღვრებაში ცენტრალურ ადგილს იკავებს და მთელი ფსიქიკური აპარატის მამოძრავებელ მექანიზმად გვევლინება.

ასეთი აზრი კი XIX საუკუნის ბოლოსა და XX საუკუნის დამდეგის ევროპაში სრულიად სკანდალური იყო, რის საფუძველზეც ფროიდის მიმართ უკვე მის სიცოცხლეშივე საკმაოდ გაორებული დამოკიდებულება ჩამოყალიბდა: საზოგადოების ერთი ნაწილისათვის იგი ახალი სააზროვნო რევოლუციის ავტორად და თავისუფლების სიმბოლოდ იქცა, რომლის აღმოჩენებაც აზროვნების ისტორიაში ისეთივე გადატრიალების ტოლფასია, როგორიც, ერთ დროს – ნიკოლაუს კოპერნიკისა, რომელმაც დაადგინა, რომ დედამიწა მზის გარშემო მოძრაობს; ზოგიერთებისათვის კი ფროიდი უხამსობასა და გარყვნილებასთან გაიგივდა, რომელმაც საუკუნეების განმავლობაში უკვდავად მიიჩნეული ადამიანის სული ცხოველური ინსტინქტებისა და ბნელი, მორალურობისგან თავისუფალი ქცევების სათავედ გამოაცხადა.

მსგავსი ბრალდებების საფუძველზე ფროიდის მიერ შექმნილი მოძღვრება — ფსიქოანალიზი უკვე 1935 წელს ერთდროულად იმდროინდელი მსოფლიოს ორ ყველაზე ტოტალიტარულ სახელმწიფოში — ნაცისტურ გერმანიასა და საბჭოთა კავშირში აიკრძალა. დასავლეთის დემოკრატიულ ქვეყნებში კი ფსიქოანალიზი, მარქსიზმთან ერთად, XX საუკუნის ყველაზე გავლენიან და წარმატებულ სააზროვნო სისტემად და სამეცნიერო დისკურსად ჩამოყალიბდა. აქვე უკვე ფროიდის მოსწავლეთა თუ მიმდევართა რიგებში გაჩნდა კრიტიკოსთა სხვადასხვა კატეგორია, რომელთაგანაც თანდათანობით ფსიქოანალიტიკური მიმართულების მთელი რიგი მიმდინარეობები და სკოლები წარმოიშვა, რომლებიც განსხვავებული პოზიციიდან ფროიდის მოძღვრების რევიზიას შეუდგნენ. პირობითად ამ მიმდინარეობებს “მემარჯვენე” და “მემარცხენე” კრიტიკებს უწოდებენ. “მემარჯვენეებისათვის” ფროიდი ზედმეტ მნიშვნელობას ანიჭებდა სექსუალობას და სასიცოცხლო ენერგიას — ლიბიდოს, მთლიანად მასთან აიგივებდა. “მემარცხენე” კრიტიკოსები კი ფროიდს კომფორმიზმში დებდნენ ბრალს: მათი აზრით, ფსიქოანალიზის ფუძემდებელი ზოგიერთ პრინციპულ საკითხში არასაკმარისად რადიკალური იყო. განსაკუთრებულად მძაფრი კრიტიკის საგანი აღმოჩნდა ფროიდის დებულება, რომ “არსებობს არა გენიტალითა,

What Freud discovered was that the unconscious, which determines the occurrence of the psyche, consists of suppressed desires. A person's soul has a strong drive towards experiencing pleasure, but reality often does not allow him/her to realize this desire, which then morphs in such a way that the final result is often absolutely different from the original goal. Namely, suppressed or altered desires resurface as neuroses or other forms of psychic problems, becoming destructive forces which the person directs against both himself/herself and the outside world. Yet if a person manages to convert these desires into creative energy, that is, sublimate them, they play a role in the forces driving poetic fantasy.

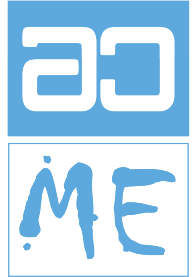
The suppressed and deformed desires or lust that Freud speaks of are of a sexual nature and when he speaks of pleasure, he means sexual pleasure first and foremost. Sexuality is central to Freud's school of psychology, as it is the mechanism driving the entire psychic apparatus.

At the threshold of the 19th and 20th centuries, this idea was deemed scandalous in Europe. It was largely the reason that the public was sharply split on Freud's theories already during his lifetime. For one part of society he was the author of a revolution in thinking and a symbol of freedom whose discoveries also amounted to a revolution in the history of thinking, just as Copernicus' discovery that the Earth revolves around the Sun. For others, Freud was associated with perversion and debauchery, a man who declared that the human soul, which for centuries had been considered immortal, was in fact guided by animal instincts and dark, amoral behaviours.

It was based on such assertions that Freud's school of psychoanalysis was simultaneously banned in 1935 by the world's two most totalitarian states, Nazi Germany and the Soviet Union. In the democratic countries of the West, psychoanalysis, alongside Marxism, was seen as the most influential and successful system of thinking and medical discourse of the 20th century.

It was at about that time that several categories of critics emerged from the ranks of Freud's students and followers. This fact would gradually lead to the formation of a whole range of subschools of psychoanalysis which set to revising Freud's assertions from various positions. These critics fell into two broad groups, conditionally referred to as “rightists” and “leftists”.

According to the rightists, Freud attributed too much significance to sexuality and the life energy, as

არამედ ფალოსის პრიმატი”. შესაბამისად, ლიბიდოს მამრობითი (ფალიკური) ბუნება აქვს, საიდანაც ქალური სექსუალობის სუვერენულობა გამოირიცხება. კიდევ უფრო მძაფრი რეაქცია გამოიწვია სექსთა შორის განსხვავების ფროიდისეულმა კონცეფციამ, რომელიც ფსიქონალიზში “კასტრაციის კომპლექსის” იდეას უკავშირდება: როდესაც მცირეწლოვანი ბავშვი აფიქსირებს, რომ მდედრობით სექსს პენისი არა აქვს, მასში ჩნდება ფანტაზმა, რომ ქალი კასტრირებულია. ეს “ალმოჩენა” ბიჭში იწვევს “პენისის დაკარგვის შიშს”, ხოლო გოგონაში კი “პენისის ნაკლებობის” განცდას ან “პენისის შურს”. არაერთი კრიტიკოსისათვის სექსუალობის ასეთი ფალოცენტრისტული, ანუ მამრობითი სექსის პრიმატზე აგებული წარმოდგენა არა საყოველთაო, უნივერსალური სურათია, არამედ ფროიდის თანამედროვე რეალობის ამსახველი, რომელიც პატრიარქალურ საზოგადოებაში ქალის დაქვემდებარებულ და დაკაბალებულ როლს აირეკლავს. აქვე აუცილებელია იმის აღნიშვნაც, რომ უკვე XX საუკუნის 20-30-იან წლებში გაჩენილი ფემინისტური კრიტიკა ფროიდის მიერ იყო ინსპირირებული და სწორედ ფსიქონალიზის შემქმნელთან დაპირისპირებაში გაჩნდა. გარდა ამისა, გასათვალისწინებელია ერთი მნიშვნელოვანი მომენტი, რომელიც ფროიდის ნაშრომების კითხვისას მისი ნააზრევის არასწორი გაგების უმთავრესი სათავეა. კერძოდ, საქმე ეხება ფროიდის ტერმინოლოგიას, რომელიც მან XIX საუკუნის პოზიტივისტური სამეცნიერო დისკურსებიდან გადმოიღო. ეს სამეცნიერო ენა კი მკაცრ გამიჯვნებზეა აგებული: არსებობს “სწორი” და “არასწორი”, “ნორმა” და “გადახრა” და ა.შ. ფროიდი არსობრივად ამგვარ სააზროვნო მოდელს ემიჯნება, მაგრამ, ამასთანავე, უმეტესწილად იგივე ცნებებითა და ტერმინებით ხელმძღვანელობს. ასეთი კონტროვერსები განსაკუთრებით მკაფიოდ ჰომოსექსუალობის ფროიდისეულ ინტერპრეტაციაში გამოიკვეთა: ფროიდი თუმცა არ მიაკუთვნებს ჰომოსექსუალობას პერვერსიებს, მაგრამ მასთან მიმართებაში ისევ ტერმინ “ინვერსიას” (“გადახრა”) ხმარობს, რის გამოც დღესაც კი ზოგიერთ კრიტიკოსს იგი ჰომოფობად წარმოუდგენია. ვითარებაში უკეთესად გარკვევისათვის საჭიროა იმ ისტორიული კონტექსტის გახსენება, რომელშიც ჰომოსექსუალობა სამეცნიერო სპეკულაციების საგნად იქცა.

ტერმინი „ჰომოსექსუალობა“ XIX საუკუნეში ერთსქესიანი სექსუალური ურთიერთობების აღსანიშნავად იქნა შემოღებული. ჰომოსექსუალობის პირველი მეცნიერული ახსნის მცდელობები უკვე თავისთავად დაუპირისპირდა იმ რელიგიურ თუ მორალურ მნიშვნელობებს, რომელიც მას ცოდვად ან დანაშაულად აცხადებდა. ამით ჰომოსექსუალობა კრიმინალის ნაცვლად ავადმყოფობად უნდა შერაცხულიყო და, შესაბამისად, განკურნებადი გამხდარიყო. XIX საუკუნის ბოლოს სექსოლოგიის ფუძემდებელმა რიხარდ ფონ კრაფტ-ებინგმა ჰომოსექსუალობა დალტონიზმის მსგავს

he fully equated these with the libido. The leftist critics, meanwhile, accused Freud of conformism, asserting that he just wasn't radical enough. They especially sharply criticized his postulate about “the primacy not of genitals, but of the phallus”. This meant that the libido is of a masculine (phallic) nature, a fact that rules out the sovereignty of female sexuality.

The Freudian conception of the difference between the sexes was met with an even sharper reaction, as it was based on the notion of the “castration complex”. Freud thought that when a child realizes that women do not have penises, they conclude that women have been castrated. This “discovery” causes boys to fear losing their penises and girls to feel that they are lacking a penis – “penis envy”. Many critics believe this phallogocentric (i.e. based on the notion of primacy of the male gender) idea does not provide an adequate universal picture but instead is reflective of the world in which Freud lived – a patriarchal society where women were subordinated to men. It should also be pointed out here that in the 1920s-30s Freud also inspired criticism from the burgeoning feminist movement, which objected to these notions.

One of the main causes of readers of Freud's works misinterpreting his ideas was the terminology that he used – taken from the positivist medical discourse of the 19th century. This medical language is built on sharp distinctions such as “correct” versus “incorrect” and “norm” versus “defect”. In terms of content, Freud distances himself from this model of thinking, but at the same time he uses the same notions and terms. This disparity is especially clearly seen in the Freudian view of homosexuality: he did not call homosexuality a perversion but still used the term “inversion” (“defect”) when referring to it. This usage has led some critics to call Freud a homophobe.

In order to better understand the situation, we must recall the historical context wherein homosexuality had become the object of medical jockeying.

The term homosexuality was introduced in the 19th century to denote same-sex sexual relations. The first attempts to scientifically explain homosexuality naturally opposed the religious and moral notions that declared it a sin or a crime. This new thinking was to transform homosexuality from a crime into a sickness and, accordingly, find a cure. At the end of the 19th century, Richard von Krafft-Ebing, one of the founders of sexology, regarded homosexuality to be an anomaly on par with colour-blindness.

ანომალიად მიიჩნია. ამ მოსაზრებას მალე დაუპირისპირდა გერმანელი მეცნიერი მაგნუს ჰირშფელდი, რომლის აზრითაც, ასეთი მიდრეკილება ყველა ადამიანის თანდაყოლილი თვისებაა და ყოველ ინდივიდში განსხვავებული სახით ვლინდება. მისი თეორიიდან გამომდინარე, ჰომოსექსუალობა, როგორც ფაქტი, სექსუალური ფუნქციის პირველადი, არადიფერენცირებული სტადიის არსებობაზე მიუთითებს, რომელსაც ჰირშფელდი “მესამე სქესს” უწოდებს. ფროიდი ნაწილობრივ იზიარებს ჰირშფელდის მოსაზრებებს და საკუთარი ახსნის მოდელის შემუშავებას ცდილობს. 1903 წელს იგი აცხადებს, რომ ჰომოსექსუალობას არაფერი საერთო ავადმყოფობასთან არა აქვს. მიუხედავად იმისა, რომ ფსიქონალიზმში ჰომოსექსუალობის წარმოშობისა და ბუნების საკითხებზე ერთი გადაჭრით პასუხი არ არსებობს, ფროიდი ადამიანის სექსუალური წყობის პირველად ბისექსუალურ ხასიათს აღიარებს, ანუ არსებობს ლტოლვა როგორც განსხვავებული, ასევე საკუთარი სქესის მიმართ. 1905 წელს გამოქვეყნებულ “სექსუალობის თეორიის სამ ნარკვევში” ფსიქონალიზმის ფუძემდებელი წერდა, რომ გასარკვევია არა მხოლოდ ის, თუ რატომ უჩნდება ადამიანს სექსუალური მიდრეკილება საკუთარი სქესისადმი, არამედ ასევე პრობლემატურია და თავისთავად ცხადი არ არის ქალისა და მამაკაცის სექსუალური ურთიერთლტოლვა ანუ ჰეტეროსექსუალობა. აქვე იგი იმასაც აღნიშნავს, რომ ფსიქონალიზმისათვის მიუღებელია ჰომოსექსუალთა არათუ ავადმყოფებად, არამედ რაიმე ცალკე განსაკუთრებულ ჯგუფად გამოყოფა. ფროიდიდან და კლასიკურ ფსიქონალიზმში ჰომოსექსუალური მიდრეკილებების წარმოშობას ინდივიდის განვითარების ადრეულ ასაკში შექმნილი პირობები უწყობს ხელს, რომელთა „გარდაქმნა“ ან „გადაკეთება“ შემდგომში შეუძლებელია. 1910 წელს გამოქვეყნებულ ლეონარდო და ვინჩისადმი მიძღვნილ ნაშრომში ფროიდი საკმაოდ მოკრძალებულად აცხადებს თავის მოსაზრებებს ჰომოსექსუალობის წარმოშობის შესახებ, რომელიც, მისი აზრით, ადრეულ ასაკში ბავშვის დედისადმი ძლიერი ემოციური ფიქსაციის შედეგი უნდა იყოს. ამის პარალელურად კი განაგრძობს ბრძოლას ჰომოსექსუალობის დეკრიმინალიზაციისა და დეპათოლოგიზაციისათვის. 1930 წელს ფროიდი სხვა თანამოაზრეებთან ერთად პეტიციას უგზავნის ავსტრიის ნაციონალურ საბჭოს და მოითხოვს ჰომოსექსუალობის ამკრძალველი კანონის გაუქმებას. მისი მხრიდან ამგვარი საზოგადოებრივი აქტიობა სწორედ ის შემთხვევაა, როდესაც პრობლემა, რომლისთვისაც ის იბრძვის, მას პირადად არ ეხება, მაგრამ მისი, როგორც ფსიქონალიტიკოსისა და პიროვნების მრწამსი სწორედ ისაა, რომ სხვის, თავისგან განსხვავებულის ტკივილების გაგებისა და განცდის უნარი აქვს.

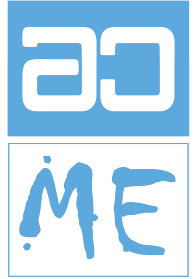
1933 წელს საბჭოთა კავშირში, ერთი წლის შემდეგ კი ნაცისტურ გერმანიაში ჰომოსექსუალთა მასიური რეპრე-

This idea was soon challenged by German scientist Magnus Hirschfeld, who maintained that sexual orientation is an inborn characteristic which is manifested in various ways in various people. According to Hirschfeld's theory, the existence of homosexuality indicated that there is primary, non-differentiated phase of sexual function which he called “the third sex”. Freud partially agreed with this idea and tried to elaborate his own model for explaining the phenomenon. In 1903 Freud said that homosexuality had nothing to do with sickness. While psychoanalysis has not produced a single, clear answer about issues pertaining to the origin and nature of homosexuality, Freud did acknowledge the inherently bifurcated nature of human sexuality – i.e. that some people lust for people of the opposite sex, as well as the same sex. In “Three Essays on the Theory of Sexuality”, published in 1905, Freud wrote that not only had it not been determined why people are attracted to members of the same sex, but also it was not inherently clear what causes men and women to be attracted to each other, i.e. what causes heterosexuality. He also pointed out that, for the purposes of psychoanalysis, it is unacceptable not only to classify homosexuals as ill, but even to classify them as a separate, exceptional group. According to Freud and classical psychoanalysis, homosexual tendencies arise in part because of the conditions in which a person develops at an early age and these tendencies’ “transformation” or “undoing” is impossible.

In a 1910 work dedicated to Leonardo da Vinci, Freud rather modestly presented his ideas about homosexuality, saying it is likely the result of children becoming strongly fixated on their mothers emotionally at an early age. In parallel, he continued to push for the decriminalization and depathologization of homosexuality.

In 1930, Freud and several other like-minded people sent a petition to the Austrian National Council demanding that the law banning homosexuality be overturned. His public activism on this issue is an example of Freud fighting against a problem that did not affect him personally. His credo, as a person and as a psychoanalyst, was precisely that he had the ability to understand and feel the pain of people other than himself.

In the Soviet Union in 1933, and in Nazi Germany a year later, mass repressions were unleashed against homosexuals. While these ideologies of non-freedom

სიები დაინყო. არათავისუფლებისა და ძალადობის იდეოლოგიების ბატონობის პერიოდში უკვე მძიმედ ავადმყოფი ფროიდი აგრძელებს ფსიქოანალიტიკურ საქმიანობასა და უკეთეს სამყაროზე ოცნებას...

მისი გახმაურებული წერილი ანონიმი ადრესატისადმი, რომელშიც მან ჰომოსექსუალობის შესახებ თავისი მოსაზრებები შეაჯამა, 1935 წელს ასეთი მოვლენების ფონზე დაინერა.

გიორგი მაისურაძე

ვენა IX, ბერგასე 19, 1935 წლის აპრილი

ძვირფასო ქალბატონო ნ.ნ.,

წერილიდან დავასკენი, რომ თქვენი ვაჟი ჰომოსექსუალია. მე შეძრწუნებული ვარ იმ ფაქტით, რომ თქვენს ვაჟიშვილზე საუბრისას არ მოიხსენიებთ ამ ტერმინს. ნება მიბოძეთ, გკითხოთ, რატომ გაურბიხართ ამას? ჰომოსექსუალობა, რა თქმა უნდა, პრივილეგია არაა, მაგრამ ის არც სასირცხვილო მოვლენაა, არც მანკიერება და არც რაიმე დამამცირებელი. მისი არც ავადმყოფობად განხილვის უფლება გვაქვს. ჩვენ მას სექსუალური ფუნქციის ნაირსახეობად მივიჩნევთ, რომელიც სექსუალური განვითარების ცნობილი შეფერხებითაა გამოწვეული. ძველი თუ ახალი ეპოქების მრავალი პატივსაცემი პიროვნება ჰომოსექსუალი იყო. მათ შორის მთელი რიგი უდიდესი ადამიანებისა (პლატონი, მიქელანჯელო, ლეონარდო და ვინჩი და ა.შ.). ჰომოსექსუალობის, როგორც დანაშაულის აკრძალვა არა თუ უსამართლობაა, არამედ სისასტიკეცაა. თუ თქვენ ჩემი არ გჯერათ, ნაიკითხეთ პავლოვ ელისის წიგნი. როდესაც მეკითხებით, შემძლია თუ არა შევლა, მგონია, რომ მხედველობაში გაქვთ, შემძლია თუ არა ჰომოსექსუალობის აღმოფხვრა და მისი ჩვეულებრივი პეტტროსექსუალობით შეცვლა. გიპასუხებთ, რომ ასეთი პირობის მოცემა არ შეგვიძლია. ზოგიერთ შემთხვევაში ვახერხებთ პეტტროსექსუალურ ლტოლვითა დასუსტებული ჩანასახების განვითარებას, რომელიც ყველა ჰომოსექსუალს აქვს. უმეტეს შემთხვევაში კი ეს უკვე შეუძლებელია. ესაა პაციენტის ასაკისა და თვისებათა საკითხი. მკურნალობის რეზულტატის წინასწარ განჭვრეტა შეუძლებელია.

ცალკე საქმეა, თუ რა სასიკეთო შედეგების მოტანა შეუძლია ფსიქოანალიზს თქვენი შვილისათვის. თუ ის თავს უბედურად გრძნობს, ნევროტულ მდგომარეობაშია, მოცულია კონფლიქტებით, უჭირს ურთიერთობა სხვა ადამიანებთან, ფსიქოანალიზს მისთვის ჰარმონიის, სულიერი სიმშვიდის, სრული ეფექტურობის მიცემა შეუძლია. იმისგან დამოუკიდებლად, დარჩება იგი ჰომოსექსუალად თუ შეიცვლება.

თუ თქვენ გადაწყვეტით, რომ მან ჩემთან ფსიქოანალიზი ჩაიტაროს, თუმცა კი, არა მგონია, რომ ასე მოხდება, მას აქ, ვენაში ჩამოსვლა მოუწევს. მე აქედან წასვლას არ ვაპირებ. ყოველ შემთხვევაში, პასუხის მოწერაზე უარს ნუ მეტყვით.

საუკეთესო სურვილებით, გულწრფელად თქვენი

and violence dominated Europe, the now ailing Freud continued his psychoanalytical work and dreamt of a better world...

It was against this backdrop, in 1935, that Freud summed up his thoughts about homosexuality in a letter to an anonymous American mother.

By Giorgi Maisuradze

Vienna IX, Berggasse 19

April 9, 1935

Dear Mrs... N.N.

I gather from your letter that your son is a homosexual. I am most impressed by the fact that you do not mention this term yourself in your information about him. May I question you why you avoid it? Homosexuality is assuredly no advantage, but it is nothing to be ashamed of, no vice, no degradation; it cannot be classified as an illness; we consider it to be a variation of the sexual function, produced by a certain arrest of sexual development. Many highly respectable individuals of ancient and modern times have been homosexuals, several of the greatest men among them. (Plato, Michelangelo, Leonardo da Vinci, etc.) It is a great injustice to persecute homosexuality as a crime-and a cruelty, too. If you do not believe me, read the books of Havelock Ellis.

By asking me if I can help, you mean, I suppose, if I can abolish homosexuality and make normal heterosexuality take its place. The answer is, in a general way we cannot promise to achieve it. In a certain number of cases we succeed in developing the blighted germs of heterosexual tendencies, which are present in every homosexual, in the majority of cases it is no more possible. It is a question of the quality and the age of the individual. The result of treatment cannot be predicted.

What analysis can do for your son runs in a different line. If he is unhappy, neurotic, torn by conflicts, inhibited in his social life, analysis may bring him harmony, peace of mind, full efficiency, whether he remains a homosexual or gets changed.

If you make up your mind he should have analysis with me – I don't expect you will – he had to come over to Vienna. I have no intention of leaving here. However, don't neglect to give me your answer. Sincerely yours with kind wishes

Freud

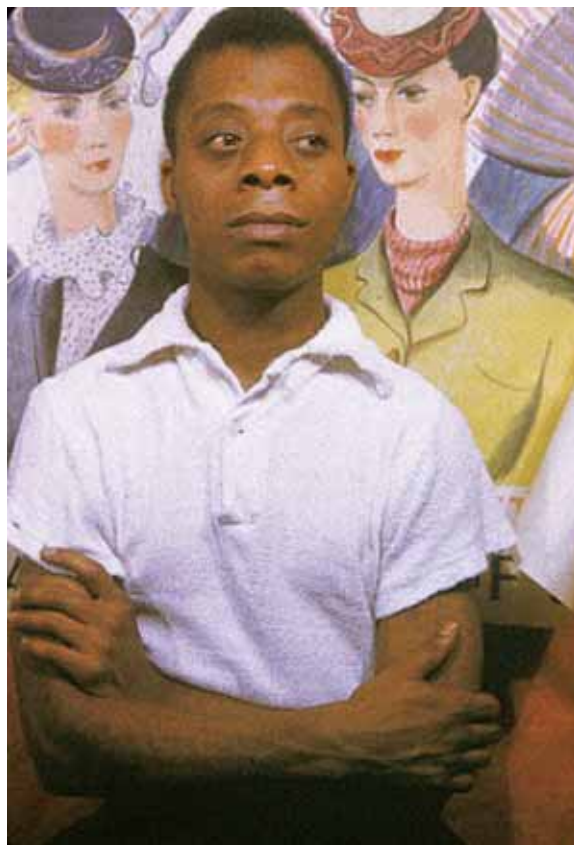
1956 w l i s g e i f u r o r i l i t e r a t u r a S i

The Gay Novel that Rocked the Literary World in 1956

დღეს უკვე არავის უკვირს გეი თემაზე შექმნილი მხატვრული ნაწარმოებების პოპულარობა. ამ ტექსტებმა უკვე დიდი ხანია, მარგინალიდან მეინსტრიმში გადაინაცვლეს, პრესტიჟულ პრიზებსაც იღებენ, ბესტსელერებადაც იქცევიან და ა.შ. (მაგალითისთვის ამერიკულ კინოინდუსტრიაში "კუზიანი მთა" და "მილქი" გამოდგება, ლიტერატურაში თუნდაც ალან ჰოლინგურსტის "Line of Beauty", რომელმაც ბუკერის პრემია მოიპოვა 2004 წელს). თუმცა, 1956 წელს, როდესაც ფერადკანიანმა ამერიკელმა მწერალმა, ჯეიმს ბოლდუინმა "ჯოვანის ოთახი" დაწერა, რამდენიმე გამომცემელმა მოურიდებლად ურჩია ავტორს — ხელნაწერი დაწვო. გამომცემლების მოტივაცია ის იყო, რომ 56 წლამდე ჯეიმს ბოლდუინი ძირითადად რასიზმის პრობლემაზე წერდა, საკმაოდ პოპულარული იყო აშშ-ს ფერადკანიან მოსახლეობაში და ჰომოსექსუალების შესახებ დაწერილი წიგნით მათ გულისწყრომას გამოიწვევდა. მწერალმა მაინც გარისკა, და მართებულადაც, მრავალი წლის შემდეგ, 1999 წელს The Publishing Triangle-ის მიერ გამოქვეყნებულ რეიტინგში "ჯოვანის ოთახი" გეი თემაზე შექმნილ ყველა დროის რომანებს შორის მეორე ადგილზე გავიდა.

თავად ჯეიმს ბოლდუინი, რომელიც მთელი სიცოცხლის მანძილზე აქტიურად მონაწილეობდა ანტირასისტულ კამპანიაში, 1948 წელს იძულებული გახდა, მიეტოვებინა შეერთებული შტატები და საცხოვრებლად საფრანგეთში გადასახლებულიყო, სადაც თითქმის მთელი დარჩენილი ცხოვრება გაატარა. ემიგრაციის მიზეზად ის გაუსაძლისი წნეხს ასახელებდა, რომელშიც მოექცა დაუფარავი ჰომოსექსუალობის გამო; წნეხი იმდენად დიდი იყო, რომ ანტირასისტული მოძრაობის ლიდერებმაც კი მოიძულეს მწერალი, მოუხდევად მისი ამ თემაზე შექმნილი უზომოდ მნიშვნელოვანი პუბლიცისტიკისა თუ მხატვრული ნაწარმოებისა. საბჭოთა კავშირში, რასაკვირველია, ბოლდუინს იცნობდნენ მხოლოდ მისი რასიზმის წინააღმდეგ გამოსვლებითა და ფერადკანიანთა უფლებების თემაზე დაწერილი პიესებითა თუ რომანებით. მხოლოდ 1990-იანი წლების დასაწყისში გახდა შესაძლებელი "ჯოვანის ოთახის" რუსულ ენაზე თარგმნა, რის შედეგადაც საბოლოოდ აეხადა ფარდა ბოლდუინის ემიგრაციის რეალურ მიზეზს.

Nowadays, no-one is surprised by the popularity of artistic works dealing with gay themes, as they have long since moved from the margins into the mainstream. Gay films have won prestigious prizes and LGBT-themed books have become bestsellers (e.g. the American films "Brokeback Mountain" and "Milk", which won Academy awards, and Alan Hollinghurst's Booker Prize-winning "Line of Beauty").

But it was a different story in 1956, when the African-American author James Baldwin wrote "Giovanni's Room" and was initially told by several publishers to burn the manuscript.

ბიოგრაფიული დეტალების გათვალისწინება გვაფიქრებინებს, რომ ბოლდუინმა "ჯოვანის ოთახის" მთავარ პერსონაჟად განზრახ აირჩია თეთრკანიანი ამერიკელი, დევიდი, რათა ოდნავ მაინც შეერბილებინა მოსალოდნელი დარტყმა ფერადკანიანი კოლეგებისგან. ეს არის ისტორია ამერიკელი ახალგაზრდა კაცის შესახებ, რომელიც გამუდმებით ცდილობს, საკუთარ თავში მიჩქმალის ჰომოსექსუალური გრძნობები, რადგან ამერიკის ცენტრალურ შტატებში გაზრდილს, პატრიარქალური შეხედულება აქვს მამაკაცობის არსზე. თუმცა, დევიდი გრძნობებს წინ ვერ აღუდგება, როდესაც საფრანგეთში ახალგაზრდა იტალიელ გეის, ჯოვანის გაიცნობს. მათ ბედნიერ ურთიერთობას, ერთი შეხედვით, არაფერი უშლის ხელს, მაგრამ დევიდი გამუდმებით ყოყმანობს, ცდილობს, საკუთარ თავს დაუმტკიცოს, რომ ეს "დაავადება" დროებითია, ცოლის შერთვასაც კი გადაწყვეტს და ჯოვანის მიატოვებს; შედეგად მიტოვებული და დეპრესიული ჯოვანი მკვლელობას ჩაიდენს და ამ დანაშაულისთვის სიკვდილით სჯიან. დევიდი, რომლის პირითაც მიმდინარეობს რომანში თხრობა, კარგად აცნობიერებს საკუთარ ბრალეულობას ამ ტრაგიკულ ისტორიაში, მაგრამ უკვე მეტისმეტად გვიანია.

როგორც ბოლდუინის შემოქმედების მკვლევარი, სუზენ სტრაიკერი აღნიშნავს: რომანის დაწერამდე ბოლდუინი აშშ-დან ევროპაში გადასახლდა, "საკუთარ თავზე გამოსცადა რასიზმის ზეგავლენა. მას შეერთებულ შტატებში არასოდეს მოიხსენიებდნენ უბრალოდ მწერლად. გეი მწერლის იარაღის მიკერა კი იმას ნიშნავდა, რომ საერთოდ ვეღარ მოახერხებდა წერას." რომანის გმირი, დევიდიც მსგავსი არჩევანის წინაშე დგას, მან უნდა აირჩიოს, რა ურჩევნია, ამერიკელი საცოლე (და შესაბამისად, ამერიკული "მამაკაცური" ღირებულებები) თუ ევროპელი შეყვარებული ბიჭი და თავისუფლება. საბოლოოდ კი, თავად ბოლდუინისა არ იყოს, დევიდი გაუცხოებას გრძნობს იმ კულტურის მიმართ, რომელიც კლიშეებს ახვევს თავს და რომელმაც ჩამოაყალიბა იგი ასეთად. დევიდი, მიუხედავად იმისა, რომ ებრძვის 1950-იანი წლების ამერიკასა და ევროპაში გავრცელებულ გენდერულ როლებსა და სექსუალობის სტანდარტებს, საბოლოოდ მაინც ნებდება მამის სურვილს. მამა მის თვალში განასახიერებს "კაცობას", შესაბამისად დევიდი არ აღიარებს საკუთარ ჰომოსექსუალობას, რადგან მამაკაცური იდენტობის დაკარგვის ეშინია.

1956 წელს, როდესაც "ჯოვანის ოთახი" პირველად დაიბეჭდა, კრიტიკოსთა გამოხმაურება მოსალოდნელზე ნაკლებად მწვავე იყო. ეს, ალბათ, იმით აიხსნება, რომ ჯეიმს ბოლდუინს, როგორც მწერალს, უკვე მოპოვებული ჰქონდა გარკვეული ავტორიტეტი. თუმცა, ნამდვილი აღიარება ამ რომანს ლგბტ მკითხველთა ფართო წრე მოუტანა, სადაც იგი გამოსვლისთანავე საკულტო საკითხავად გადაიქცა და დღემდე არ კარგავს აქტუალობას, ითარგმნება

They gave this advice because, until 1956, James Baldwin had written mainly about the problems of racism; he had built up a strong following among African-American readers, so writing a book about homosexuals would arouse their discontent. The writer risked it nonetheless, and, eventually, the move paid off. In 1999 The Publishing Triangle rated "Giovanni's Room" the second best LGBT-themed novel of all time.

James Baldwin, who had actively taken part in the US civil rights movement for years, was forced to leave the United States in 1948 and settle in France, where he would live out most of the rest of his life.

He said the reason for his emigration was the unbearable pressure he had to contend with as an open homosexual. The pressure was so great that even some of civil rights leaders turned against him in spite of his immeasurably important contribution to the movement in the form of publications and artistic works.

At that time, people in the Soviet Union, knew only of his antiracist efforts and the plays and novels he had written about the topic of African-American rights. It was only in early 1990s that "Giovanni's Room" was translated into Russian, which allowed Soviet readers to learn the real reason for Baldwin's leaving the USA.

Given his own biography, one might assume that Baldwin deliberately chose a white man to be the main character in "Giovanni's Room" – in hopes that this would somewhat soften the blow of criticism from his African-American brethren. The book is the story of a young American man, David, who constantly seeks to stifle his own homosexual desires, as he was raised with patriarchal views of manhood in the central USA. But David cannot overcome his feelings when he meets a young gay Italian named Giovanni in France. At first glance it seems nothing can get in the way of their happiness, but David is hesitant, and tries to convince himself that this "illness" is temporary; he even decides to get married and abandon Giovanni, who, out of his depression and grief, commits murder and is executed. David, who narrates the novel, is well aware of his own guilt in this tragic story, but it's too late.

Susan Stryker, who researched Baldwin's works, points out that Baldwin had already left the USA for Europe before writing the novel and "felt that the effects of racism in the United States would never allow him to be seen simply as a writer, and he feared that being tagged as gay would mean he couldn't be a writer at all." Stryker adds that the main character of the novel is faced with a similar choice: he must decide between

მრავალ ენაზე, როგორც ერთ-ერთი პირველი სერიოზული ნიშეში ამერიკულ ლიტერატურაში გვი თემაზე შექმნილი მხატვრული პროზისა. თავად ბოლდუინი საბოლოოდ მოიკვეთეს ამერიკელმა თანამოაზრეებმა, ვისთანაც ერთად მან წლები შეაღია რასიზმის წინააღმდეგ ბრძოლას. სიცოცხლის მიწურულს მწერალი სამოქალაქო აქტივიზმისთვის "საპატიო ლეგიონის" წევრად აირჩიეს, მაგრამ ეს საფრანგეთში მოხდა.

ჯეიმს ბოლდუინი 1987 წელს გარდაიცვალა. "ჯოვანის ოთახი" კი რუსულ ენაზე პირველად 1991 წელს ითარგმნა და, შეიძლება ითქვას, პოსტსაბჭოთა სივრცეში ნამდვილი ფურორი გამოიწვია, 37 წლის დაგვიანებით, მაგრამ მაინც.

შორენა ძნელაძე

his American fiancée (and, consequently, the values of "manhood") and his European boyfriend and freedom.

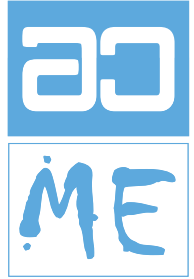
David, not unlike Baldwin himself, feels alienated by the culture that made him the way he is and that imposes its own clichés. Despite the fact that he has to grapple with the gender roles and standards of sexuality that prevailed in the USA and Europe at that time, David ultimately surrenders to his father's wishes for him, as his father embodies "manhood" in his eyes. He does not acknowledge his homosexuality because he fears losing his identity as a man.

In 1956, when "Giovanni's Room" was first published, critics' reaction was less harsh than expected. This is probably due to the fact that James Baldwin had accumulated certain authority as a writer. But the full recognition of the novel's greatness came from the wide circle of LGBT readers, where it became a cult favourite immediately after it was published. Over the years the book has not lost its relevance; it has been translated into numerous languages and is recognized as one of the first serious works of artistic prose on gay themes in American literature.

Baldwin was gradually cut off from the Americans he fought alongside in the battle for civil rights. At the end of his life he was elected a member of France's Legion of Honour.

Baldwin died in 1987. "Giovanni's Room" was first translated into Russian in 1991, causing a great uproar in former Soviet countries – 37 years late, but still.

Shorena Dzneldze

mivbaZo T avst r ias

Let's be like Austria

საშა ბარონ კოენი — ეს სახელი თანამედროვე კინოში უკვე რამდენიმე წელია, არაპოლიტიკორექტულობის სიმბოლოდ იქცა. 2006 წელს ეკრანებზე გამოსულმა „ბორატ-მა“ ბევრი აღაშფოთა, თუმცა, გაცილებით მეტი მოხიბლა, ფილმის ავტორებს საკმაოდ სოლიდური მოგება მოუტანა და, როგორც აღმოჩნდა, საშუალება მისცა, მსოფლიო ახალი პროვოკაციით შეექმნათ. ასეთი შეფასება გადაჭარბებული ნამდვილად არ არის: რამდენიმე არც ისე უკანასკნელად ლიბერალურ და დასავლური გაგებით „ჩამორჩენილ“ ქვეყანაში ფილმი აკრძალეს (მაგალითად, უკრაინაში), აღარაფერს ვამბობ ისეთ ქვეყნებზე, სადაც ისედაც ლამის ყველაფერი ამერიკული აკრძალულია. არც ასაკობრივი შეზღუდვა დაუდიათ, პირდაპირ ადგნენ და აკრძალეს. საინტერესოა, რისი შექმნადათ უკრაინაში და რისი იმედი ჰქონდათ ქართული კინოგაქირავების მესვეურებს, რომელთაც ფილმის სარეკოლამო ბანერებზე რადიო 105-ის ცნობილი ზემოთა — „კაცები გადამალეთ!“ წითელი ასოებით მიანერეს.

საქართველოში „ბრუნოს“ არ მოჰყოლია განსაკუთრებული აუიოტაჟი, რადიკალურ ორთოდოქსულ-ნაციონალისტურ ფრთას ღიად არ გამოუთქვამს პროტესტი მედია-საშუალებებით, რაც ერთობ უჩვეულოა და მოულოდნელობადაც შეიძლება ჩაითვალოს. თუმცა, ამ სიჩუმის ლოგიკის ძიებაში, ალბათ, უკვალოდ დავიკარგებით და აჯობებს, ისევ ფილმზე ვიმსჯელოთ.

მსოფლიო პრესაში „ბრუნოს“ ეკრანებზე გამოსვლას წინააღმდეგობრივი შეფასებები მოჰყვა. რაც ყველაზე საინტერესოა, ერთი და იმავე სფეროს წარმომადგენლების აზრებიც გაიყო; ლებტ აქტივისტების ნაწილისგან მძაფრი ბრალდებებიც გაისმა, რომ ფილმი აღრმავებს სტერეოტიპულ შეხედულებებს ჰომოსექსუალების შესახებ, რითაც უიმისოდაც ძლიერ ჰომოფობურ საზოგადოებრივ განწყობებს უფრო მეტად აქეზებს. თუმცა, ამავე სფეროს სხვა აქტივისტები „ბრუნოს“ ნამდვილ საგანმანათლებლო პროექტადაც კი მიიჩნევენ, რომელსაც სტერეოტიპების უკიდურესი გაზვიადებისა და მათი აშკარად გროტესკული წარმოჩენის გზით, სწორედ რომ, მიზნად აქვს დასახული, ჰომოფობური წარმოდგენები დაძლიოს.

კინოკრიტიკოსების გამოხმაურებებიც არაერთგვაროვანი

Sascha Baron Cohen has for several years now been a symbol of political incorrectness in modern cinema. „Borat“, which hit movie screens in 2006, outraged many, but charmed many more. That film's authors took home a handsome profit, and, with that, gained the finances needed to shock the world with further provocative works.

This is no exaggeration: Baron Cohen's new film, „Bruno“, has been banned in several countries not widely considered to be conservative or „backward“ by Western standards (Ukraine, for example), to say nothing about countries where practically everything American is outlawed. These places did not bother imposing a minimum age on moviegoers, they simply banned the film from being shown altogether. One

იყო. ნაწილმა „ბრუნო“ „ბორატთან“ შედარებით უკან გადაგზულ ნაბიჯად მიიჩნია, ფილმის ავტორები ერთხელ უკვე წარმატებით აპრობირებულ ხერხს, კვაზიდოკუმენტურ გადაღებას, ხელახლა იყენებენ და ახალს არაფერს არ გვთავაზობენო. ამას გარდა, მწვავე კრიტიკის საგანი გახდა ფილმში სექსუალურად ექსპლიციტური სცენების სიჭარბეც. თუმცა, მეორე, საპირისპირო მოსაზრების მიხედვით, „ბრუნომ“ ბევრად აჯობა წინამორბედ ფილმს და მხატვრული თვალსაზრისით გაცილებით ღირებულია. რამდენიმე ცნობილი კრიტიკოსი კოენს 1960-იანი წლების ლეგენდარულ კომიკოსს, ლენი ბრიუსსაც კი ადარებს, რომელიც თავის დროზე შოკში აგდებდა პუბლიკას სოციალურ საკითხებზე უმწვავესი და უკიდურესად გროტესკული გამოსვლებით (კინომოყვარულებს უთუოდ ემასოვრებათ ბობ ფოსის მიერ 1974 წელს გადაღებული შესანიშნავი სურათი „ლენი“, დასტინ ჰოფმანი მთავარ როლში).

ასეა თუ ისეა, ვერცერთი კომენტატორი ვერ არიდებს თავს იმის აღიარებას, რომ „ბრუნოს“ პირველად ნახვისას ხმამაღლა თუ არა, გულში მაინც იცინოდა.

მცირერიცხოვანი ქართველი მაყურებელი კი „ბრუნომ“ მაინცდამაინც ვერ გაამხიარულა. ისეც ხდებოდა, რომ ფილმის დაწყებიდან დაახლოებით 15-20 წუთში, აღშფოთებული შეძახილებით ტოვებდნენ დარბაზს, თუ ბოლომდე მაინც რჩებოდნენ, ხმამაღალი კომენტარებით ხელს გვიშლიდნენ მათ, ვისაც ფილმზე გულიანად გვეცინებოდა. როგორც ვხვდები, მაყურებლის ეს უკანასკნელი კატეგორია ბოლომდე გადახდილ ფულს ვერ ელეოდა, აბა, სხვა რა ძალა უნდა გადგეს, იჯდე და 80 წუთი უყურო ფილმს, რომელზეც გული გერევს. ან, იქნებ სხვა ახსნაც არსებობს, თუმცა, ამაზე მოგვიანებით.

სექსუალობის ჭარბი დემონსტრირებისათვის ბრუნოს ყველა ქვეყანაში გარკვეული ასაკობრივი ცენზი დაუწესეს. მათ შორის ყველაზე დაბალი (11 წელი) შვედეთში, მაგალითისთვის — ნორვეგიაში ეს ცენზი 15 წელი იყო, ქვეყნების უმეტესობაში კი საშუალოდ 17-18 წელი (მათ შორის, საქართველოში). ზოგან ფილმი მცირე შესწორებებით გავიდა.

და მაინც, როგორია და რას შეეხება ფილმი, რომელმაც მსოფლიოს კიდევ ერთხელ ხმამაღლა შეახსენა შესანიშნავი კომიკოსის, საშა ბარონ კოენის არსებობა. ავსტრიელი გეი, მოდის მიმოხილველი ბრუნო ამბიციური ადამიანია, მისი ერთადერთი მიზანი ცხოვრებაში პოპულარობის მოხვეჭაა, როგორც თვითონ ამბობს, ჰიტლერის შემდეგ მსოფლიოში ყველაზე ცნობილი ავსტრიელი უნდა გახდეს. სწორედ ამ საქმისთვის მიემგზავრება შეერთებულ შტატებში, სადაც მიზნის მისაღწევად მრავალ სხვადასხვა ხერხს მოსინჯავს. ვისაც ფილმი ჯერ კიდევ არ უნახავს, დაბეჯითებით ვურჩევდი, ენახა, რადგან „ბრუნო“ ამ სიტყვის პირდაპირი გაგებით, გადაჭედულია ერთიმეორეზე უფრო სასაცილო

wonders what they were afraid of in Ukraine or what film distributors in Georgia (where „Bruno“ was shown) were hoping for when they added the words „Hide your men!“ on posters advertising the movie.

„Bruno“ did not cause particular uproar in Georgia. The radical Orthodox-nationalist wing did not express protest through media outlets, a fact which is at once unusual and even unexpected. But we could get lost in trying to explain the logic of this silence, so it's probably better to speak about the film itself.

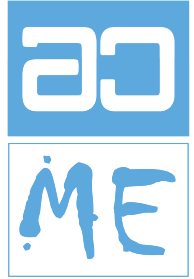
„Bruno's“ appearance on the big screen elicited varying reactions in the world press. Most interestingly, even members of the same group were split on the film: some LGBT activists issued harsh accusations that the film promotes stereotypical views of homosexuals and further enhances the already strongly homophobic moods of society. Yet other activists found „Bruno“ to be a true educational project which, through extremely exaggerating stereotypes and presenting them in a clearly grotesque way, in fact seeks to overcome homophobic notions.

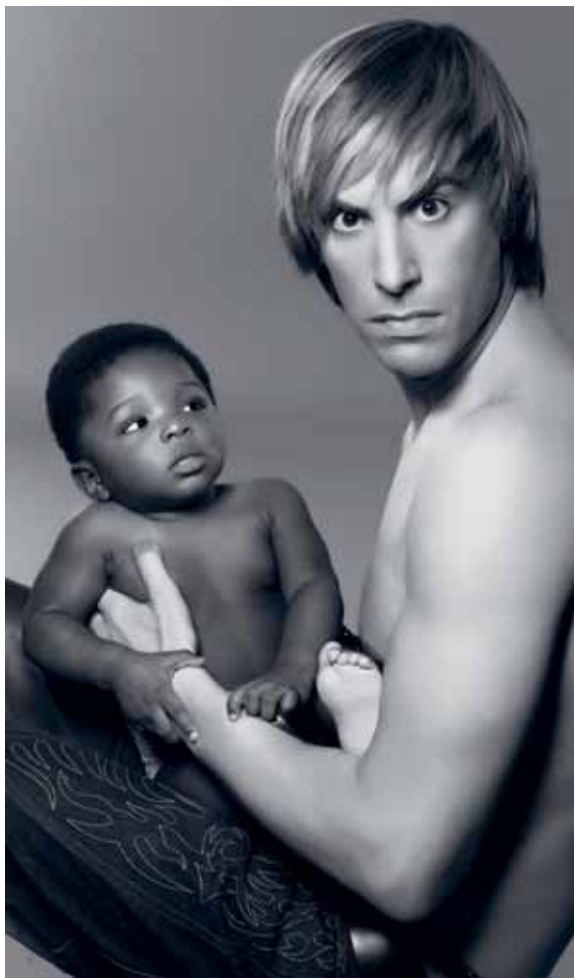
Film critics were also divided. Some described „Bruno“ as a step back from „Borat“, saying by returning to the mockumentary format they enjoyed success with once before, the film's authors are not offering anything new. The abundance of sexually explicit scenes in the movie also drew their criticism. Other critics, meanwhile, thought „Bruno“ was even better than its predecessor and of greater artistic value.

Several prominent critics have drawn parallels between Baron Cohen and 1960s comic legend Lenny Bruce, who similarly shocked audiences with his raw and extremely grotesque treatment of social issues. (Film lovers will no doubt remember Bob Fosse's 1974 biopic „Lenny“, with Dustin Hoffman in the lead role).

No matter their opinion of the film, commentators cannot avoid acknowledging that they at least laughed to themselves, if not out loud, when they first saw „Bruno“.

Among the small number of Georgian moviegoers who saw the film, however, many were not amused. Some walked out of the theatre 15-20 minutes in, shouting angrily at the screen, while some of those who did stay to the end offered loud commentaries, much to the consternation of those of us sincerely interested in „Bruno“. It seems these people simply had too much money to spend on movie tickets, otherwise why would a person watch a film he finds nauseating for 80 minutes? Or maybe there's another explanation. But we'll deal with that later.

სცენებით, რომელთა თუნდაც მოკლედ მოყოლას არავითარი აზრი არა აქვს. ერთი სიტყვით, ეს უნდა ნახოთ და გულისნასვლამდე იცინოთ.

თუმცა, არც მთლად ასე მარტივადია საქმე. საკუთარი თავი საკმაოდ მომზადებულ მაყურებლად მიმაჩნია, მაგრამ ფილმის პირველად ნახვისას, დაახლოებით პირველი 10-15 წუთი გაოგნებული ვიჯექი დარბაზში და ვერ ვხვდებოდი, უნდა გამეცინა, გავბრაზებულიყავი თუ რაიმე სხვა რეაქცია მქონოდა. მხოლოდ მოგვიანებით, როდესაც შოკის პირველმა ტალღამ გადამიარა, თავი ველარ შევიკავე და ავხარხარდი, ანუ კრიტიკოსებისა და აქტივისტების იმ ნაწილს შევეურთდი, რომელმაც „ბრუნო“ პოზიტიურად შეაფასა.

ეს ფილმი, ალბათ, ძალიან გაახარებს პოლიტიკორექტულობაზე მოქილიკე ინტელექტუალებს. მართლაც, არ მახსენდება სხვა ფილმი, წიგნი თუ რაიმე სახის არტ-პროდუქტი, სადაც ამდენი „ხელშეუხებელი“ თემა ასე გულახდილად და მოურიდებლად იყოს გამასხარავებული; აქ

The abundance of sex scenes led to minimum age restrictions being imposed in all countries where “Bruno” was shown. The lowest such limit was in Sweden – 11 years; in Norway it was 15 and in most other countries (including Georgia) it was 17 or 18. In some places the film was shown with minor edits.

Still, what was this film, which once again reminded the world of the excellent comedian Sascha Baron Cohen’s existence, about? Bruno is a gay Austrian fashion reporter whose only aspiration in life is to attain popularity and become, as he says, the most famous Austrian in world history after Hitler.

It is towards this end that Bruno heads to the United States, where he tries various methods to achieve his goal. I would strongly recommend that people who haven’t seen this film do so, as “Bruno” is literally packed with hilarious scenes, each one funnier than the last, and there is no point in trying to sum them up briefly. In a word, see this film and you will laugh until you pass out.

But it is not quite that simple. I thought myself to be pretty well prepared, but when I saw the film for the first time, I spent the first 10-15 minutes sitting in amazement and could not determine whether I was supposed to laugh or get angry or have some other reaction. Later, when the first wave of shock wore off, I could no longer restrain myself and burst out laughing. In so doing I joined the ranks of activists and critics who positively assessed the film.

The film will delight intellectuals who enjoy it when political correctness is assailed. I truly cannot recall another film, book or other form of art product that made a mockery of so many “untouchable” themes in such a frank and open manner. There are jokes about everything: child exploitation, the sensitivities of African- and Latin Americans, the West’s peace-making efforts in the Middle East, the “virtues” of fundamentalist religiosity, etc.

But the central theme is the grotesquely exaggerated image of the homosexual, which would make even the bravest and most liberal viewers bow their heads and even blush. While the subject matter of “Bruno” is nothing especially new – homosexuals have been featured in countless comedy shows and movies over the years – anyone who has seen it will agree with me that “Bruno’s” boldness exceeds all existing bounds and is indeed an exceptional film.

The authors of the film cross all boundaries; no topic is off limits to their humour and this is precisely what

არის ყველაფერი, შაყირი ბავშვთა ექსპლუატაციაზე, აფროამერიკელებისა და ლათინოამერიკელებისადმი მგრძნობელობაზე, დასავლეთის სამშვიდობო ინიციატივებზე ახლო აღმოსავლეთში, ფუნდამენტალისტური რელიგიურობის „სიკეთებზე“ და ა.შ. მთავარი კი ჰომოსექსუალის გადაჭარბებულად გროტესკული იმიჯია, ფილმის სანახავად მისულ ყველაზე გამბედავ და ლიბერალურად განწყობილ მაყურებელსაც რომ თავს დაახრეცინებს გარკვეულ ეპიზოდებში და შეიძლება, გაანთლოს კიდეც.

შეიძლება, ვიფიქროთ, რომ განსაკუთრებული სიახლე თემატიკის მხრივ „ბრუნოში“ არ არის, ჰომოსექსუალები ხომ უკვე მრავალი წელია უამრავი იუმორისტული შოუს თუ კომედიური ფილმის თემა; მაგრამ, ვინც ფილმი ნახა, დამეთანხმება, რომ „ბრუნო“ სითამამით აჭარბებს ყველას და ყველაფერს, რაც აქამდე ამ თემაზე შექმნილა და ამაშია სწორედ მისი განსაკუთრებულობა. ფილმის ავტორები ყველანაირ საზღვარს გადადიან, მათთვის არ არსებობს აკრძალული თემა, რომელზეც ხუმრობა არ შეიძლება და სწორედ ეს აძლევს სურათს განუმეორებელ ელფერს. ეს არ არის მოზომილი, ფრთხილად და საგულდაგულოდ გააზრებული, ფაქიზი იუმორი. საზღვრების და ზომიერების ეს ტოტალური ნგრევა იმხელა მასშტაბებს აღწევს, რომ იუმორი რალაც სხვად იქცევა. ჩემთვის ეს არის ფილმი, რომელიც პირველ რიგში ფარისევლობას ამხელს; ჩვენ ყველანი მეტ-ნაკლებად ვშაყირობთ სხვადასხვა თემებზე, ოღონდ, ზომიერად, თავშეკავებით, „ბრუნო“ კი ნამდვილი სატირის ძირებს უბრუნდება — რაოდენ ბანალურადაც არ უნდა ჟღერდეს, ეს ძალიან მძაფრი სოციალური კრიტიკაა, რომელიც ერთდროულად მიემართება თანამედროვე სოციალურ-პოლიტიკური რეალობის იმდენ ასპექტს, რომ მათი უბრალოდ ჩამოთვლაც კი ძნელია. „ბრუნოს“ ავტორები ამას კლიშეების შესანიშნავი ცოდნის და ამ კლიშეებით ორიგინალურად მანიპულირების ხარჯზე ახერხებენ. ამ მოსაზრების დასაბუთებად თუნდაც ფილმის ერთ-ერთი ბოლო სცენა გამოდგება — ბრძოლა წესების გარეშე, სადაც მაჩოდ გადაცმული, ვითომ მეგრძოლი ჰომოფობი ბრუნო მოულოდნელად თავის ასისტენტთან ვენებიან სვეენა-კოცნას დაიწყებს, ფონზე კი სელინ დიონის გულისამრევად ტკბილი ჰიტი ჟღერს. ნამდვილი კათარზისია, ამ სიტყვის კლასიკური გაგებით, როცა ველური, სისხლიანი სანახაობის სანახავად მოსული პუბლიკა ცოფდება და ორიოდ წუთის წინ აღგზნებულად მოღრიალე დაკუნთული „ნამდვილი“ მამაკაცები უძღურებისგან ტირილს იწყებენ. ფილმის ეს სცენა ისევ ქართველ მაყურებელს მაგონებს, რომელიც ხმამაღლა გამოხატავდა პროტესტს, იგინებოდა, მაგრამ დაბრაზიდან მაინც არ გადიოდა — „ბრუნოს“ ბოლომდე უყურებდა. რა თქმა უნდა, საეჭვოა, კინოსეანის შემდეგ ისინი ნაკლებად ჰომოფობი გახდარიყვნენ, მაგრამ თუ ფილმმა მოახერხა, რომ რამდენიმე მათგანს მაინც შეაძლებინა, გულთანად

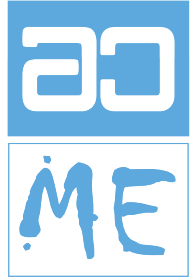

makes the picture so unique. It is not measured, carefully and cautiously thought out, gentle humour. This total destruction of boundaries and moderation takes on such a scale that the humour becomes something else altogether.

For me this is a film that first and foremost exposes hypocrisy. We all sometimes joke about various topics, but in moderation and with restraint. „Bruno“, meanwhile, marks a return to the very roots of satire. As banal as this may sound, the film is a sharp social critique which is simultaneously directed at more aspects of modern social-political culture than can be counted. „Bruno’s“ authors manage to achieve this through their own intimate knowledge of existing clichés and their ability to manipulate them in an original manner. One of the film’s closing scenes will bear out this point: Bruno is dressed in a macho-style, pretending to be a homophobic wrestler gearing up for a cage match, but suddenly he starts passionately kissing and caressing his assistant against a musical backdrop of one of Celine Dione’s nauseatingly sweet hits.

It is truly cathartic – in the classical sense of the word – to watch the audience, which had shown up for a wild, bloody spectacle, go crazy and see muscular “real” men who just two minutes earlier were growling aggressively, cry because of their own weakness. This scene reminded me of the Georgian moviegoers who loudly shouted in protest and cursed as the film was being shown but who still did not walk out and watched until the end.

Of course it is doubtful that these people left the movie any less homophobic than they were before, but „Bruno“ did manage to allow at least some of them to laugh heartily and loudly, and without shame. Even this was an accomplishment, so thank you, Herr Bruno! The ability to laugh out loud makes a lot of things easier, reduces

და ხმამალა, მოურიდეblად გაეცინა, ესეც მიღწევაა. ამისთვისაც გმადლობთ, პერ ბრუნო! სიცილი, როცა ის გაბედული და თამამია, ბევრ რამეს აადვილებს, ბოლმისგან გცლის, ესე იგი, გათავისუფლებს. თავისუფალ ადამიანს კი საზღვრები არ უყვარს, სწორედ ის საზღვრები, რომელთაც „ბრუნოს“ ავტორები ასე მოურიდეblად ანგრევენ.

და ბოლოს, ფილმი საკმაოდ თბილად და უპრობლემოდ მიიღეს ბრუნოს „სამშობლოში“, ავსტრიაში. ავსტრიული პრესა წერდა, რომ ავსტრიელები მათი თანამოქალაქის ასეთი სახით ჩვენების გამო სულაც არ აღშფოთებულან. ერთ პოლიტიკოსს უხუმრია კიდევ, დიდი მადლობა ბრუნოს, ამერიკიდან ამერიკელები და მთელი დანარჩენი მსოფლიო ავსტრიას და ავსტრალიას ერთმანეთში აღარ აურევნო. არადა, „ბორატი“, სადაც კოენი ამერიკაში მივლინებულ ყაზახ ჟურნალისტს თამაშობდა, სასტიკად აიკრძალა ყაზახეთში, როგორც ერის შეურაცხყოფა, კოენი კი პერსონა ნონ გრატად გამოაცხადეს. როგორც ჩანს, ავსტრიელებს შეუძლიათ საკუთარ თავზე სიცილი. იქნებ, ჩვენც მიგვებადა ავსტრიელებისთვის? სიცილი, და მით უმეტეს, საკუთარ თავზე სიცილი, ძალიან სასარგებლოა.

დათო გაბუნია

tension and, in generally, liberates. Liberated people, in turn, do not like boundaries and is precisely boundaries which the authors of „Bruno“ so mercilessly destroy.

And finally, the film was received quite warmly and without incident in Bruno's „homeland“, Austria. The Austrian press wrote that Austrians were not at all upset by the presentation of one of their fellow citizens in such a light. One politician even jokingly thanked Bruno for teaching Americans that there is a difference between Austria and Australia.

This is in marked contrast to „Borat“, in which Baron Cohen played a Kazakh journalist touring America. That film was banned in Kazakhstan and declared an insult to its people; Baron Cohen was declared persona non grata in the country. It seems that Austrians are better able to laugh at themselves. Maybe we should follow suit. Laughing, especially laughing at oneself, is, after all, very beneficial.

Dato Gabunia

სპეციალურად ჟურნალის საიუბილეო გამოშვებისათვის ჯგუფმა Me and My Monkey ჩანერა კომპოზიცია "With Me". ჟურნალს თან ერთვის დისკი, რომელზეც აგრეთვე ჩანერილია ორი კომპოზიცია მათი მომავალი ალბომიდან.
For special edition of Me magazine Me and My Monkey composed "With Me" to mark the third birthday of the magazine. Enclosed, our readers will find the CD that contains the special track in addition to two other tracks from their album to be released.

ABOUT ME AND MY MONKEY

Me and My Monkey (MAMM) is indie-electronica duo from capital of Georgia Tbilisi, formed in 2007. Their debut single "It's Coming back" was released in 2008. The band had many live performances in hometown and played in number of local and European festivals such as CRF festival, VAV festival, Rockwiese festival, Altsadt festival etc. band members are Sandro Chinchaladze - vocal, keyboard and Gacha Bagradze - guitar, synthesizer, FX. After releasing their second single entitled "Feel Me Inside" MAMM started to work at their debut album "Starfucker" to be released soon.

contacts:

E-mail: meandmm@gmail.com

Web: myspace.com/MeAndmm

Free download of enclosed tracks is available at Inclusive Foundation website:

თრეკების ჩამოტვირთვა შეგიძლიათ ფონდის ვებ-გვერდიდან:

www.inclusive-foundation.org/magazine/se/

ME AND MY MONKEY-s Sesaxeb

Me and My Monkey (MAMM) ინდი ელექტრონიკის ჟანრში მომუშავე თბილისური ჯგუფია. ის 2007 წელს ჩამოყალიბდა და სადებიუტო სინგლი "It's Coming back" 2008 წელს გამოუშვა. ჯგუფის ბიოგრაფია მოიცავს თბილისში გამართულ არაერთ ცოცხალ კონცერტს. ჯგუფი მონაწილეობდა ადგილობრივ და ევროპულ ფესტივალებში (CRF, VAV, Rockwiese, Altsadt და სხვა). ჯგუფი ორი ნეერისაგან შედგება — სანდრო ჩინჩალაძე (ვოკალი, კლავიში) და გაჩა ბაქრაძე (გიტარა, კლავიში, FX). სადებიუტო სინგლის შემდეგ ჯგუფმა მეორე დისკიც გამოუშვა სახელწოდებით "Feel Me Inside". MAMM-მა მუშაობა დაასრულა პირველ ალბომზე "Starfucker", რომელიც უახლოეს მომავალში გამოვა.

ჯგუფის საკონტაქტო ინფორმაცია:

ელექტრონული ფოსტა: meandmm@gmail.com

ვებგვერდი: myspace.com/MeAndmm

With Me

Music by Me and My Monkey

Lyrics based on To a Stranger (1860) by Walt Whitman

You do not know how longingly I look upon you;
It comes to me, as of a dream.

I have somewhere surely lived a life of joy with you.
All is recalled as we flit by each other, fluid, affection-
ate and chaste;

You grew up with me, were a boy, or a girl with me;

I ate with you, and slept with you--your body has become
not yours

PUBLISHED BY

Inclusive Foundation
PRINTED in Cezanne Ltd.
140, Tsereteli Ave. Tbilisi, Georgia
Tel: 995 32 35 70 02
lika@cezanne-web.com

ELECTRONIC VERSION OF THE ISSUE IS
AVAILABLE AT INCLUSIVE FOUNDATION
WEBSITE

www.inclusive-foundation.org

MATERIAL PUBLISHED

IN THE MAGAZINE IS COPYRIGHT

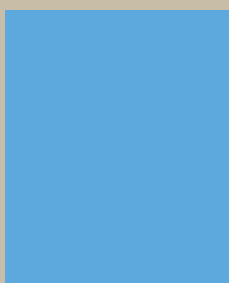
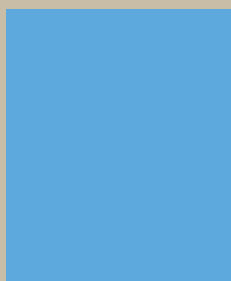
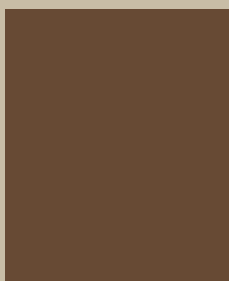
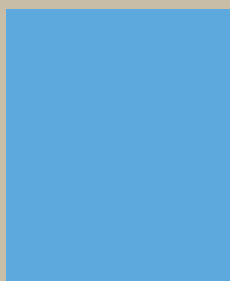
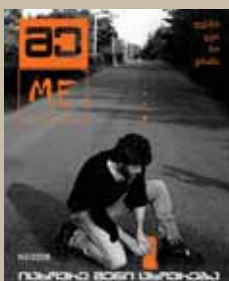
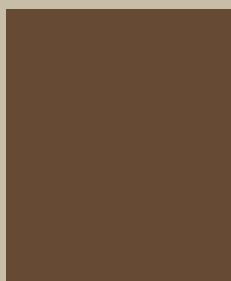
PROTECTED AND NEEDS TO BE REFERENCED
MAGAZINE IS DISSEMINATED FREE OF CHARGE

Publication is financed by
COC Netherlands and
Heirich Boell Foundation

ISSUE DESIGNED BY: pr'ntlock

ISSUE IS PREPARED BY:

Eka Aghdgomelashvili
Paata Sabelashvili
Ana Natsvlishvili
Nino Bekishvili
Giorgi Maisuradze
Shorena Dzeladze
Dato Gabunia
John Horan

ISSN 1512-2395
9 771512 239004

